

Slovenija vsak četrtek in velja
v poštino vred ali v Mariboru
v pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din. pol leta
40 Din. četrtek leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se podlje na upravnivo
»Slov. Gospodarja« v Maribor,
Koroška cesta št. 5. —
List se dostavlja do odpo-
redi. Naročnina se plačuje
z naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Maribor, dne 10. marca 1927.

61. letnik.

Sprememba velikih županov v Sloveniji.

Z veliko radostjo in z navdušenjem je sprejela celotna slovenska javnost vest, da sta odstavljeni dosedanja samostojno demokratska velika župana dr. Baltič za ljubljansko in dr. Pirkmajer za mariborsko oblast.

Za ljubljansko oblast je imenovan velikim županom dr. Fran Vodopivec, ki je že bil na tem mestu v mariborski oblasti pod Davidovič-Koroščevim vlado. V kratki dobi, ko je načeloval mariborski oblasti g. dr. Vodopivec, si je osvojil naklonjenost slovensko-štajerskega, koroškega ter prekmurskega naroda in uradništva. Z istim navdušenjem, kakor smo sprejeli svojčas dr. Vodopivca v mariborski, ga pozdravljal sedaj tudi narod in razumništvo v ljubljanski oblasti.

Precelj časa je vodil mariborsko-oblasc eden glavnih zaupnikov Žerjav-Pribičevičeve stranke g. dr. Pirkmajer. Ob njegovi odslovitvi spomnimo javnost na one čase, ko je ta gospod pred zadnjimi skupščinskim volitvami povzročil ustavitev »Gospodarja« in »Straže«. Nadalje je on bil veliki župan v oni žalostni dobi, ko je orjuna vršila največje nasilje po vseh večjih krajih Slov. Štajerske in to nemoteno in nekaznovano od strani oblasti. Pod njegovim velikim župovanjem so bili na povelje samostojnih demokratov odstavljeni razni vzorni gerenti okrajin zastopov in zamenjani z zaupniki nam nasprotnih strank. Sploh je bilo pod velikim županom dr. Pirkmajerjem veliko županstvo nekako zatočišče vseh onih, ki so kovali naklep proti ustvarjajočemu delu naše SLS, ki je edina zastopnica slovenskega naroda.

Slovenski preprosti narod je poznal dr. Pirkmajerja le od strani, da se ga je šibalo pod njegovim velikim župovanjem s centralističnim bičem in se je dobro godilo pod njegovo vlado le najbolj zagrizenim vrstašem in ovdohom samostojnih demokratov. Gotovo ni potrebno še posebej omenjati, da je bil dr. Pirkmajer kot zastopnik ene najmanjših a najbolj osovraženih strank v Sloveniji pri preprostem narodu in tudi pri poštenem uradništvu skrajno nepriljubljen.

Z vso sigurnostjo lahko trdimo, da se je s spremembijo župana mariborske oblasti oddahnila cela oblast!

Na velikožupansko mesto v Maribor je imenovan sodni svetnik mariborskogorokrožnega sodišča g. dr. Fran Schaubach.

Da bo naše kmetsko, podeželsko obrtništvo in delovno ljudstvo vedelo, kdo je zamenjal dr. Pirkmajerja, mu hočemo v naslednjem podati kratek oris delovanja in življenja novega velikega župana.

G. dr. Fran Schaubach je star ob nastopu svoje nove in odgovorne službe 45 let in je rodom iz Drašč na Koroškem v Zilski dolini. Oče mu je bil premožen, delaven, krščanski in skoz in skoz slovensko zavedni kmet, ki je vzgajal vse svoje otroke v tem prepričanju. Brat g. velikega župa ina je še danes na očetovem domu edini slovenski župan v danes od Nemcev tolikanj tlačeni Koroški.

Dr. Schaubach je zvršil z najboljšim uspehom gimnazijo v Beljaku, visoko solo in sicer pravno vedo pa na Dunaju. Na Dunaju je vstopil v krščansko slovensko visokošolsko društvo »Danica« in mu je bil navdušen ter delaven predsednik. Že kot dijak in posebno še kot visokošolec je ob počitnicah delal med priprstim koroškim narodom v narodno budnem in izobraževalnem oziru. Njegovo delo je ustanovitev raznih izobraževalnih društev v Zilski dolini. Kot mladostni narodni delavec je bil dr.

Kako so vzeli Vojtka Hronjca.

Poljski spisal K. Przerwa-Tetmajer; preložil Al. Benkovič.

Jakec je bil zapazil, da je k Vojtku dvakrat prišel nekaj neznan fant, ki je bil strašno velik, da sta natihem nekaj govorila z ovčarjem, in potem ni bilo Vojtka v koči vso noč, še en dan in noč, pozneje pa kar štiri dni, in da je imel, ko se je vrnil, mnogo srebrnih dvajsetic, tolarjev in celo cekinov, od katerih je vsakemu po enega dal dvema mutastima pastirjem iz Mure, bratoma Hajackima, Mihaelu in Kubu, fantoma, od katerih je vsak lahko dvignil v zobe, pa dva centa železa, na hrbitu pa najmanj pet centov.

A ta dva fanta sta bila mirna, nikomur nista storila nič zlega. Vrhuta tega je znal Kuba, čeprav je bil nem, zatočudo lepo svirati na piščalko in na trobljo, da je kar odmevalo po gozdih.

Jakec je računal, da Vojtek Hronjec od nikoder drugod ne nosi srebra in zlata, kakor samo iz Luptova za Tatrami, tisti veliki fant pa da ni nihče drugi kot pomagač rokovnjavač, s katerim se je združil Vojtek.

A za to ni šlo. Jakec je sam opazil, da je ovčar, njegov stric, imel Vojtka nenačadno v čislilih, kar se da skrbel zanj in včasih rekel:

»Iz tebe, Vojtek, kdaj še kaj bo! . . .«

Tudi to je vedel Jakec, da se rada vidita Vojtek in Kasja Penckovska, ker je bila dvakrat pri njem na hali, kajti Vojtek je nerad hodil v vas, ker je bil deserter.

Slišal je tudi Jakec, kako je prisegla Vojtku, da ne bo hodila v krčmo, da ne bo plesala in posebno ne z Bronislavom Valencakom s Košnimi fužinami.

Hudo se je Jakecu razburilo srce, ko je kupuoč tabak in žganje, videl Kasjo, kako je plesala polko s tistem Va-

lencakom, pa ne samo to, ampak da jo je Valencak v gneči dvakrat poljubil na lice.

Srce Jakčeve se je še bolj razburilo, ko je čutil v roki Vojtkovo dvajsetico. Pred Vojtkom stoeč je rekел:

»Vojtek! Nekaj bi ti povedal!«
»Kaj pa?«
»Kasja pleše.«
Vojtek se je dvignil z resja.
»Pleše?«
»Pleše!«
»Kje?«
»V krčmi pod cerkvijo.«
»Ali si jo videl?«
»Videl.«
»S kom?«
»Z Valencakom.«

Vojtek pa hop! z ležišča na noge. Bil je bos, skočil je na iskro od ognja, pa se ni zmenil za to.

»Ali govoris po pravici?« in je zgrabil Jakeca za rame.

»Po pravici!«
»Na!«

Vojtek mu je vrgel tolar: Jakec ga je spravil. Potem je Vojtek skočil k steni, pograbil čizme in se obuval.

Tista dva Hajackova velikana, ki sta nepremično sedela na nizki klopi pri ognju, glavi nagibajoč k ognju, v črnih, smolnatih srajcah, s pasovi, do pod pazduhe obitimi z medjo, z lasmi, padajočimi na rame, sta dvignila glavi in se spogledala. Iz črnih, osmoljenih in ožganih obrazov jima je samo zabliskala modrikasta belina oči.

Vojtek se je obul.

»Kam greš?« ga vpraša ovčar.

»Tia!«

»Pazi!« svari ovčar.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 6, Rokoplaš, se ne vračajo. Upravitelje sprejema naročnino, besede in reklamacije.

Cene naročenih po logovoru, Za večkratne oglase primerev ponust. Nezupno reklamacije so poštne proste. Cekovat način poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefoni telefoni urban 113.

10. številka.

Sprememba velikih županov v Sloveniji.

Z veliko radostjo in z navdušenjem je sprejela celotna slovenska javnost vest, da sta odstavljeni dosedanja samostojno demokratska velika župana dr. Baltič za ljubljansko in dr. Pirkmajer za mariborsko oblast.

Za ljubljansko oblast je imenovan velikim županom dr. Fran Vodopivec, ki je že bil na tem mestu v mariborski oblasti pod Davidovič-Koroščevim vlado. V kratki dobi, ko je načeloval mariborski oblasti g. dr. Vodopivec, si je osvojil naklonjenost slovensko-štajerskega, koroškega ter prekmurskega naroda in uradništvja. Z istim navdušenjem, kakor smo sprejeli svojčas dr. Vodopivca v mariborski, ga pozdravljal sedaj tudi narod in razumništvo v ljubljanski oblasti.

Precelj časa je vodil mariborsko-oblasc eden glavnih zaupnikov Žerjav-Pribičevičeve stranke g. dr. Pirkmajer. Ob njegovi odslovitvi spomnimo javnost na one čase, ko je ta gospod pred zadnjimi skupščinskim volitvami povzročil ustavitev »Gospodarja« in »Straže«. Nadalje je on bil veliki župan v oni žalostni dobi, ko je orjuna vršila največje nasilje po vseh večjih krajih Slov. Štajerske in to nemoteno in nekaznovano od strani oblasti. Pod njegovim velikim župovanjem so bili na povelje samostojnih demokratov odstavljeni razni vzorni gerenti okrajin zastopov in zamenjani z zaupniki nam nasprotnih strank. Sploh je bilo pod velikim županom dr. Pirkmajerjem veliko županstvo nekako zatočišče vseh onih, ki so kovali naklep proti ustvarjajočemu delu naše SLS, ki je edina zastopnica slovenskega naroda.

Slovenski preprosti narod je poznal dr. Pirkmajerja le od strani, da se ga je šibalo pod njegovim velikim župovanjem s centralističnim bičem in se je dobro godilo pod njegovo vlado le najbolj zagrizenim vrstašem in ovdohom samostojnih demokratov. Gotovo ni potrebno še posebej omenjati, da je bil dr. Pirkmajer kot zastopnik ene najmanjših a najbolj osovraženih strank v Sloveniji pri preprostem narodu in tudi pri poštenem uradništvu skrajno nepriljubljen.

Z vso sigurnostjo lahko trdimo, da se je s spremembijo župana mariborske oblasti oddahnila cela oblast!

Na velikožupansko mesto v Maribor je imenovan sodni svetnik mariborskogorokrožnega sodišča g. dr. Fran Schaubach.

Da bo naše kmetsko, podeželsko obrtništvo in delovno ljudstvo vedelo, kdo je zamenjal dr. Pirkmajerja, mu hočemo v naslednjem podati kratek oris delovanja in življenja novega velikega župana.

G. dr. Fran Schaubach je star ob nastopu svoje nove in odgovorne službe 45 let in je rodom iz Drašč na Koroškem v Zilski dolini. Oče mu je bil premožen, delaven, krščanski in skoz in skoz slovensko zavedni kmet, ki je vzgajal vse svoje otroke v tem prepričanju. Brat g. velikega župa ina je še danes na očetovem domu edini slovenski župan v danes od Nemcev tolikanj tlačeni Koroški.

Dr. Schaubach je zvršil z najboljšim uspehom gimnazijo v Beljaku, visoko solo in sicer pravno vedo pa na Dunaju. Na Dunaju je vstopil v krščansko slovensko visokošolsko društvo »Danica« in mu je bil navdušen ter delaven predsednik. Že kot dijak in posebno še kot visokošolec je ob počitnicah delal med priprstim koroškim narodom v narodno budnem in izobraževalnem oziru. Njegovo delo je ustanovitev raznih izobraževalnih društev v Zilski dolini. Kot mladostni narodni delavec je bil dr.

In glejte, ta gospod dr. Schaubach, ki se je že izkazal v javnem življenju pri narodu in izobražencih, je zamenjal dosedanjega velikega župana dr. Pirkmajerja.

Dr. Schaubachova preteklost nam daje jamstvo, da bo ta gospod v dostenjanstvu in oblasti velikega župana posvetil vse moči za zboljšanje razmer na Slov. Štajerskem, Koroškem, Prekmurju ter Medjimurju.

Z dr. Franom Vodopivcem in dr. Franom Schaubachom je dobil slovenski narod dva velika župana, na katera lahko gleda z zaupanjem, da bosta delovala za vsestransko dobrobit doslej zapostavljene Slovenije. — ot.

Schaubach osovražen pri koroških Nemcih in nemškutarjih, ki so pokazali to mrzljivo napram njemu tedaj, ko se je podal kot doštitirani pravnik v javno službo pri koroških sodiščih. Cenilo se ga je, ker je bil v javni službi prvo vrstni pravnik, a porivalo se ga je na najslabša mesta, ker je bil zaveden in neustrašen Slovenec, ki je tudi v javni službi pod staro Avstrijo in v nemško zagrizenih mestih Koroške priznal in deloval kot sin slovenske matere.

Ko je prišel na vrsto, da se ga je moralno imenovati sodnikom, so ga vrgli iz Celovca v pod staro Avstrijo najbolj zapostavljeni kraj: Črnomelj v Belo Krajini.

Klub vsem zmožnostim zapostavljeni sodnik dr. Schaubach si je tudi v Črnomelju osvojil kmalu srca prostega kmetskega naroda. Črnomelci so s posebno spoštljivostjo gledali nanj, ker ni bil samo Slovenec, ampak tudi dejansko krščanski sin kmetsko slovenske matere.

Kako je preprost belokrajiški narod cenil službovanje dr. Schaubacha med težkimi medvojnimi časi, je najbolj dokazal s tem, da ga poslal po prevratu kot zastopnika Belokranjcev v beograjsko skupščino. V časti in odgovornosti poslanca je dr. Schaubach storil veliko za ureditev razmer v novi državi.

Ko mu je potekel poslanski mandat, v drugič ni več kandidiral, ampak je prišel v Maribor na okrožno sodišče kot sodni svetnik. V Mariboru je opravljal na sodišču najtežjo službo in je slovel za enega najboljših pravnikov v celi Sloveniji. Bil je najboljši, skrajno nepristranski pri strankah, pri predstojnikih in podrejenih najbolj priljubljeni sodnik.

In glejte, ta gospod dr. Schaubach, ki se je že izkazal v javnem življenju pri narodu in izobražencih, je zamenjal dosedanjega velikega župana dr. Pirkmajerja.

Dr. Schaubachova preteklost nam daje jamstvo, da bo ta gospod v dostenjanstvu in oblasti velikega župana posvetil vse moči za zboljšanje razmer na Slov. Štajerskem, Koroškem, Prekmurju ter Medjimurju.

Z dr. Franom Vodopivcem in dr. Franom Schaubachom je dobil slovenski narod dva velika župana, na katera lahko gleda z zaupanjem, da bosta delovala za vsestransko dobrobit doslej zapostavljene Slovenije. — ot.

Iz delovanja SLS ministrov.

Da so bili naši trije slovenski ministri v minulem tednu pridno na delu, nam dokazujo tale dejstva:

Kmetijska zbornica.

Zahteva SLS je, da dobi tudi kmetijski stan svojo stavnico zbornico. Minister za poljedelstvo dr. Kulovec je to zadevo postavil v svoji program že v bivši Davidovič-Koroščevim vladi in seveda tudi sedaj, ko je ponovno prezel kmetijsko ministrstvo.

Neki beograjski nasprotniki kmetijskih zbornic v tej stvari napadajo kmetijsko ministrstvo in na razne načine spravljajo to zadevo v javnost. Dr. Žerjavovo »Jutro«, ki mu je seveda vsak paberik dober, da mu nudi priložnost napadata ministra, ki je pristaš SLS, je to zadevo pogabil, jo zabelilo z lažjo in se na dolgo razpisalo, kako je SLS tudi to točko svojega programa »opustila«.

Program SLS je izraz volje našega naroda, to priznava tudi »Jutro«. V tem programu so kmetijske zbornice ena najpoglavitnejših točk. Te zadeve ni premaknil noben minister doslej še niti za las naprej. Dr. Kulovec pa je že izdelal načrt za kmetijske zbornice in ga bo, čim bo to mogoče, spravil pred skupščino.

Tako izvršuje SLS voljo našega kmeta.

ben: Vsi naprednjaki skupaj proti SLS! Vabi pod svoj klobuk Pucelj-Radičeve ostanke v Sloveniji, narodne socijaliste in socijalne demokrate. Dr. Žerjav so sedaj v zapuščnosti in v brezupnosti na vladno moč dobrodošli vsi centralisti in sovražniki Slovenije, da bi se lahko zagnal z večjo močjo proti predstavnici Slovencev — SLS. Evangelij o skupni napredni fronti proti SLS je začel že dr. Žerjavov prednik dr. Kukovec, a se mu je obnesel v toliko, da je dr. Kukovec zapustil samostojne demokrate in prestopil k Radiču; pri bobnanju dr. Žerjava k skupni napadni fronti smo radovedni, kam neki bo uskočil on, ker ga menda niti Radič ne bi hotel skriti v svojo torbo.

Samostojni demokrati sedaj skušajo, kako bridka je, ako je tako mala stranka kakor SDS osamljena v Beogradu in v Sloveniji.

Kaj pa Pucelj in Radič?

Pucelj je imel pred dnevi v narodni skupščini tako netesan govor, da se delajo norca z njega celo Hrvati, s katerimi je zvezan. Radike, s katerimi je sedel toliko časa pri skupni vladni mizi, je zmerjal za falote; glede Slovencev pa je izjavljal, da so Pucljevo stranko porazili pri zadnjih oblastnih volitvah župniki in kaplani. Puclja nima več za resnega niti Radič, ki tudi danes psuje radike, ker so ga nagnali radi brbljavosti iz vlade. Ker klub ponujanje Radiča nočelo v vlado, je začel v zadnjem času hvaliti Pribečeviča, katerega je svojčas psoval kot največjega batinša-nasilneža cele države.

Pucelj in Radič se bosta morala uživeti v prepričanje, da nista za ministrske stolčke, ker preveč nepremišljeno govorita in prepogosto menjavata svoje prepričanje. Preveč pestro barvanih politikov tudi v Beogradu ne maja.

In socijalni demokratje!

Voditelj slovenskih socijalnih demokratov, ljubljanski milijonar g. Anton Kristan, je bil vedno eden najboljših Žerjavovih priateljev. Žerjav-Kristanova najožja priateljska vez se že kaže tudi pri socijalističnih pristaših po mestih in industrijskih središčih. Socijalni demokratje so edini, ki so že ponudili na Tone Kristanov pritisk roko Žerjavovcem v boju zoper SLS. Kako hitro je moral socijalistično delavstvo na Kristanovoovelje pozabiti, da ga je pobijala in streljala Žerjav-Pribečevičeva Orjuna v Trbovljah in tudi po drugod kot divjačino.

Sklepanje bratovštine med slovenskimi socijalnimi demokratami in Žerjavovci si bo treba dobro zapomniti za prihodnost. S pobratimijo z Žerjavovo stranko so tudi socijalni demokratje priznali, da so za davek na ročno delo, katerega je svoj čas uzakonila samostojno demokratska stranka pod ministrovanjem dr. Žerjava.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

V parlamentu se nadaljuje razprava o proračunu. Ker mora biti proračun sprejet do 1. aprila t. l., je preostalo za razpravo le malo časa in narodna skupščina zato zboruje celi dan, predpoldan in popoldan. Opozicione stranke so že uvidele, da so vsi napadi na vladu brezuspešni; postala je znatno mirnejša in njeni govorniki v parlamentu niso več tako bojeviti.

Vlada dela, tudi v Sloveniji že opažamo sadove tega dela. Odstranjena sta nepriljubljena velika župana Parkmajer in Baltič, Kmetijska družba in agrarni urad v Mariboru, kjer so sedeli radičevski agitatorji, ki so bili plačani od države, delati pa so le za radičevsko stranko. Dovoljeni so novi krediti za ceste, za brezposelne. Delo vlade za Slovenijo je točnejše razvidno iz današnjega članka.

Zeleniško ministrstvo se bavi z načrtom znižanja prevoznih cen, zlasti za osebni promet. Pri nas so cene na železnični neprimerno višje, nego v drugih državah ter je zato potovanje zelo draga stvar. Z znižanjem cen bi bilo gotovo vsem ustrezeno.

V zakonodajnem odboru je bil sprejet zakon o centralni (osrednji) upravi. Po novem zakonu bomo imeli samo 11 ministrov, kar bo državo dosti manj stalo, kar pa sedaj. Zakon pride po sprejetju državnega proračuna pred skupščino.

Demokratska stranka se ponuja za vstop v vlado. Davidovič je pripravljen pristati na vse pogoje, samo če bi radiči žrtvovali ministra Maksimoviča.

Ozre se: Florek Francuz, ne več mlad, pokašljivoč, majhen, grd, bogat kmet, ki je imel Kasjo silno rad in mu kar nič ni kazalo, da bi se z vsphem kosal z Valencakom ali z Vojtkom Hroncem, je sovražil Valencaka. Ker je že sam ne more, naj jo vzame Vojtek.

»Pozdravljeni!« je rekel Vojtek.

»Ali vidiš, kaj se tu godi?«

»Kaj naj bi se godilo?«

»Kaška pleše z Valencakom.«

»Zato sem pa sem prišel.«

»Ej! Križ božji! Vojtek!«

»Bo, kar bo!«

»Ná mojo roko! Pij, če hočeš tri dni! Kravo prodam, — Pij. Vojtek, priatelj moj! Kar pij! A kakšna vragova sta prišla s tabo?«

»Muranska dva pastirja, Hajackova! Mutca!«

»Za Boga, pa kakšna sta! Ko bi jaz bil tak! Znebil bi se tega Valencaka.«

»Brez strahu! Z njim se že pomenim.«

»Ej, ej, Vojtek! Pij, kolikor hočeš. Travnik v Oblazu prodam, polje prodam, hišo prodam: pij, Vojtek! Priatelj moj! Jaz je nisem mogel, vzemi jo ti! Vzemi, vzemi jo! — Vrrr . . .«

Zdaj je Florek Francuz zarenčal kakor pes, da je kar pene tiščal, zasadil je nohte Vojtku v dlan in se ves tresel, prestopajoč z ene noge na drugo kot petelin.

»Ali jo vidiš tam?«

»Vidim.«

»Objemata se, poglej, Vojtek! Vrrr . . .«

In Florek Francuz je sklonil glavo in z zobmi popadel rokav Vojtkove srajce.

Poslane Pucelj je doživel v skupščini blamažo, katerega si bo zapomnil. Skušal se je oprati radi proračuna, katerega je pomagal sestavljati on, ko je bil še v vladu. Pri tem je napadel vseprek radikale, SLS, škofa, duhovnike, od radikalov pa je dobil take odgovore, da je hitro umolknil. Zabrusili so mu v obraz v srbsčini najhujše izraze, in Pucelj je vse mirno požrl.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Ženevi v Švici prične te dni zopet zborovati Društvo narodov. Države so že odpolale svoje zastopnike. Naša država bo zastopal naš poslanik v Švici.

V Albaniji se zopet nekaj kuha. Italija nima miru, dokler ne spravi Albanijo popolnoma pod našo oblast. Sedaj pripravlja sporazumno s predsednikom albanske države revolucijo, ki bi ji dala povod, da to državo z vojaštvom zasede.

Na Poljskem se pripravlja novo volitve. Vse stranke so razvile živahno agitacijo in volilni boj bo zelo oster. Parlament je nezmožen za delo in bo v kratkem razpuščen.

Turčija se mrzlično oborožuje. Pričakuje napada od Italije, kateri je zopet zrasel appetit po ozemlju v Mali Aziji. Turčija se je oslonila na Rusijo, ki ji je obljudila pomoč v slučaju vojne.

Evropske države se ena proti drugi oborožujejo. Nemčija gradi trdnjave ob meji proti Poljski, Francija se utrjuje ob nemški in italijanski meji, fašistovska Italija je pa izpremenjena v eno samo bojno taborišče. Bogene, kje bodo počilo najprej, gotovo pa je, da v Evropi ne bo trajnega miru. Da bi novi vojni vihar le minil brez nas, to bi bila za našo državo največja sreča.

Na Kitajskem se nadaljuje vroč boj za mesto Šanghai. Čete južnotajtske republike so mesto že obkolile in branijo ga samo še ostanki razbite severne armade, ki pa nanaša na bodo vzdržali. Evropski del mesta je zavarovan z angleškimi, francoskimi, ameriškimi in japonskimi četami, v pristanišču pa stoji vse polno bojnih ladij.

V Mehiki se položaj za katoličane ni nič boljšaj. Od kar je začela vlad preganjati katoličane, jo zasleduje zla usoda. Povsod ima nesrečo. Zapletla se je v spor z Združenimi državami Severne Amerike, ki so že odpoklicale svojega diplomatskega zastopnika ter grozijo Mehiki z vojno.

Kaj je novega?

80letnica koroškega prošta Matije Randla. Dne 24. februarja t. l. je obhajal mil. g. prošt Matija Randl v Dobrli vasi na Koroškem 80letnico. 18. č. gg. duhovnikov iz pliberške in dobrolske dekanije se je ta dan zbral v njegovem gostoljubnem domu v Dobrli vasi. V imenu duhovščine ga je pozdravil g. župnik Sekol, g. svetnik Knidlmair in pliberški g. dekan Hribar. G. župnik Poljanec je kot zastopnik slovenskega ljudstva proslavljal g. prošta kot vztrajnega, razumnega rodoljuba, ki za svoje ljudstvo ni samo delal, ampak tudi molil in trpel. Tak mož zaslubi, da mu vsa Slovenija čestita in posnema njegov vzgled. Bog ga ohrani še mnogo let v krogu dragih mu koroških Slovencev!

Na župnijo Sv. Peter na Kronske gori je bil inštaliran zadnjo nedeljo dosedanji g. provizor na Dobrni pri Celju Alojzij Vrhnik.

Smrt na pepelu. Na trikotu, koroška in južna proga v Mariboru, se je zopet dogodil nov slučaj smrti radi zadušenja s strupenimi plini. V tem trikotu odlaga železnica vroč pepek iz lokomotiv. Ker ohrani pepek več dni toplo, ga porablja pozimi razni ubožci brez strehe za prenočišče, kar pa je dosedaj zahtevalo tekom enega leta že dve človeški žrtvi. V noči od pondeljka na torek pa se je dogodil na omenjenem prostoru zopet nov slučaj zastrupljenja. Delavec so našli v torek dopoldne na pepelu ležati moško truplo, o katerem so ugotovili, da je to zbiralec starega železa Karl Pisk, kojega brat je pred enim letom na ravno istem mestu našel smrt in sicer tudi od zadušenja s strupenimi plini.

Vlomilec v blagajno. O vlomu pri carinsko-posredovalni tvrdki Jaklič v Mariboru smo že poročali. Domneva, da so vlomilci prišli v Maribor samo na kratak obisk, bo najbrže pravilna. Spretnost, katero so pokazali vlomilci pri na vrtanju zelo močno zavarovane »Panzerkasse«, kaže, da so

»Vojtek!«

»Kaj?«

»Sa botra bom vsem tvojim otrokom.« Vse, kar imam, jem zapišem. Za očeta jim bom. Bij!!!«

In ga je potegnil v izbo.

Hajackova hrusta sta se prerila skozi vrata.

Kar je počila goslarjeva struna; ples je bil pretrgan. Kasja je ugledala Vojtka. Bila je v grozni zadregi, zardela je, čeprav je bila že rdeča od plesa. Ne ve, ali bi šla k njemu, ali ne. Kaj naj mu reče? Nazadnje se mu približa, iztegne roko in jeclja:

»Vojtek! Ti si tu?«

»Sem,« odgovori Vojtek.

Valencak, pijan, segret, stoji zraven. Tudi on poda Vojtku roko.

»Pozdravljen, priatelj!«

»Pozdravljen!«

Stresla sta si roki, da je kar zapokalo.

Godec je prasknil po strunah. Ples bo. Vojtek s široko kretnjo sname klobuk pred Valencakom, globoko se mu prikloni, poklekne pred njim na koleno, dvigne glavo in pravi:

»Priatelj, odstopi mi jo!«

Valencak ponosno odkima:

»Ne, priatelj!«

»Odstopi mi jo, prosim te, priatelj!«

»Ne, priatelj!«

»Nočeš?«

»Nočem.«

»Tri plesa ti plačam.«

»Nočem.«

»Priatelj . . .«

bili mojstri na delu. O vlomileih je policija dognala neka podrobnosti. Vlom sta izvršila dva 26 do 30 let starca moška, dobro oblečena, ki sta dva dni pred vломom dospela v Maribor z zagrebškim brzovlakom. Na kolodvoru sta dala shraniti v garderobo dva kovčka, v katerih se je nahajalo najbrže vlomilsko orodje. Noč pred vломom ju je videl na dvorišču hiše, kjer se nahaja Jakličeva pisarna, nočni čuvaj; sigurno sta že takrat poskušala izvršiti vlom, pa ju je čuvaj prepolil. Ko se jima je poskus pri Jakliču v zadnjem hipu ponesrečil, sta odpotovala naslednji dan z osebnim vlakom proti Kotoribi. Policija sumi, da sta odšla na Madžarsko, odkoder sta najbrže doma.

Samomor. Dne 1. marca so našli mrtvega hlapca Alojzija Sparovec, ki je služil pri posestniku Kranju pri Sv. Ani v Slov. gor. Oddal si je dva strela s samokresom v trebu; ker še to ni zadostovalo, se je nato še obesil. Umrl pa je vsled ran, povzročenih po strelu. Imenovani je bil drugega miren, priden fant in trezen, pač pa je bil duševno nekaj omejen, dan pred smrto je nenašavno več pil.

Požari v Slov. gor. Jeseni 1925 je bilo v kratki dobi izvršenih več požigov v Zavruhu, župnija Sv. Rupert v Slov. gor. Razburjenje je bilo tedaj veliko, posebno ker se ni zmaglo izslediti storilca. Od tega časa je bilo zopet mirno in se je razburjenje že poleglo. Dne 23. februarja so pogoreli ponoči svinjaki posestnika Friderika Žifko v Spodnji Volčini pri Sv. Ruperti. Kot osmljenca so zaprli gospodarjevega viničarja Friderika Ketiš. Dne 2. marca zvečer ob 10.00 je izbruhnil v hramu Lize Zemljic v Zavruhu štev. 4. ogenj, ki je v kratkem uničil hišo in gospodarsko poslopje. Lastnica ni bila zavarovana. Ob devetih je začela goretvi viničarja posestnika Simona Čeh v Črmensku št. 30, ki je oddaljena komaj 1000 korakov od prej imenovanega pogorišča. V tej viničariji ni nikdo stanoval. Škoda je po zavarovalnini krita. Očvidno je povzročila ogenj zlobna roka. Kot osmljenca so priveli v zapor Janeza Janžekoviča, posestnika v Črmensku, ki se je dal popolnoma mirno odvesti. Njegov brat je tudi v zaporih, ker je osmljen po požigu svojega gospodarskega poslopja v Šentjurju. — V isti noči pred polnočjo je izbruhnil požar v Radehovi, pol ure od trga Sv. Lenart, v gospodarskem poslopu zakoncev Letnik, ki je uničil v kratkem celo poslopje, dve brejki krav, vozove in vse stroje, ker so ljudje prepozno zapazili ogenj. Lastnika sta bila sicer zavarovana, vendar trpišča še občutno škodo. Kot osmljenca so zaprli soseda posestnika Fr. Markeža in hčer Jožefo, ki sta grozila s požigom radi sploh, ko jih je imela ta družina z zakoncem Letnik.

Smrt in pogreb vrlega moža. Iz Starega trga pri Slov. Gradeu poročajo: V četrtek, dne 3. marca, smo pokopali tukaj ob obilni udeležbi iz domače fare, mesta in sosednih župnij zelo uglednega in vzglednega posestnika Pavla Popiča, p. d. Bovšnika na Radišah. Marsikateremu obiskovalcu Urše gore bo znan njegov dom, ležec blizu Sel na krasni planjavice, kakemu grajs

zati prošnjo, naslovljeno na Velikega župana mariborske oblasti, v kateri navede svoje družinske razmere, čas brez posebnosti in sploh vse, kar otežuje njegov obstoj in ga ujno opravičuje do izredne enkratne podpore. Prošnjo mora potrditi županstvo, v predmetu družinskih članov pa čupni urad. Omenjene podpore se morajo izplačati do dne 1. aprila 1927.

Dr. Korošec bolan. V Belgradu je obolel g. dr. Anton Korošec. Dobil je hribo. V soboto in nedeljo se je bilo batiti, da pritisne pljučnica, kar se pa hvala Bogu ni zgodilo. Sedaj se je stanje g. dr. Korošca zboljšalo, vendar pa bo moral še nekaj dni ostati v postelji. Ljubljenemu načelniku SLS želimo mi kakor tudi vsi njegovi mnogobrojni prijatelji in častilci v vseh krogih, da bi čimprej popolnoma ozdravil.

Sprejemanje strank pri novem velikem županu. Veliki župan mariborske oblasti g. dr. Fran Schaubach je prezel posle mariborske oblastne uprave. Stranke bo sprejemal vsak torek in petek v času od 10. do 13. ure.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru ima začasno svoje uradne prostore v palači velikega župana, II. nadstropje levo, sobi št. 43 in 44. Vsak delavnik je od 10. do 12. ure predpoldne eden izmed oblastnih odbornikov strankam na razpolago, izvzemši ob sredah in ob času sej oblastne skupščine.

Zborovanje oblastne skupščine. Oblastna skupščina za mariborsko oblast je sklicana za prihodnji pondeljek, dne 14. t. m., v kazinsko dvorano v Maribor. Na dnevnem redu je proračun.

Oznanila pred cerkvijo. Zadnja leta so v nekaterih okrajih finančni stražniki zelo nadlegovali naše ljudstvo radi oklicev pred cerkvijo in so zahtevali za vsako najmanjšo ustno naznanilo kolek 10 Din po tar. post. 75. Ako označilo ni bilo tako kolekovano, so ovadili stranke pri višji oblasti in stranke so morale plačati 70 Din kazni, t. j. štirikratni kolek in še 30 Din za obraynavo. Zdaj pa je Kmet-družba za Slovenijo na prošnjo nekega člana vprašala pri finančni delegaciji v Ljubljani, sošli res vsa gospodarska naznanila pred cerkvijo podvržena taksi 10 Din po tarifni postavki št. 75 taks. zakona. Finančna delegacija je odgovorila sledče: »Iz besedila tar. post. 75 taks. zakona in izjene uvrstitev med takse, ki se plačujejo pri političnih, odnosno sodnih oblastih, izhaja po mnenju delegacije, da je to takso pobirati le v primeru, kjer sodeluje pri objavi kako oblastvo kot tako (politično, sodno ali občinsko), kakor n. pr. pri objavi javnih prodaj in dražb. Na taku ustna oznanila, s katerimi se naznajajo gospodarska predavaanja, prireditve itd., se imenovana tarifna postavka ne nanaša, ker pri teh ne sodeluje nobeno oblastvo in tudi ni poslikano, da bi pri teh razglasih na kakoršenkoli način sodelovalo. Odgovor je objavljen v listu »Kmetovalec« št. 3 z dne 15. februarja 1927, na strani 21.

Andrej Žmave, direktor srednje vinarske in sadarske šole v Mariboru, je bil meseca julija, odnosno meseca oktobra 1926, imenovan za člana izpitne komisije za polaganje profesorskega izpita srednjih kmetijskih šol na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zagrebu.

Novi dravski most se začne graditi v kratkem med Selico ob Dravi in Rušami. Dne 9. januarja 1927 so se po dolgi razpravi zedinile občine levega dravskega brega, Selica, Janževa gora, Boč in Slemen, sestavil se je pravilnik, glasom katerega je bil izvoljen novi pripravljalni odbor, kateri obstoji iz samih občinskih odbornikov vseh štirih občin. Omenjeni odbor je prav pridno na delu ter pride še letos do gradbe. O velikih izpremembah ondotnih krajev in o pomenu tega mostu še poročamo.

Beda ga je gnala v smrt! V nedeljo, dne 6. t. m., ob 9. uri dopoldne so našli v svoji sobi v Koroščevi ulici št. 5 v Mariboru obešenega 56 let starega in upokojenega železniškega kurjača Ivana Krauanda. Rajni je služboval pred vojno v Trstu, kjer ima enega sina in hčer. Po prevratu se je naselil v Mariboru in živel od prihrankov in malenkostne pokojnine. Celi Maribor ga je dobro poznal, ker je pobiral v Veliki kavarni par let dinarsko davčino. Bil je miren in trezen, a v zadnjem času je večkrat izjavljal, da si bo sam končal življenje, ker postranske sružbe ne dobi, a prihranki so izčrpani, od skromne pokojnine pa ne more živeti. Prijatelji, do katerih se je obračal v bedi, so se zavezali zanj in bi bil dobil službo kontrolorja pri mestnih avto omnibusih, a si je končal pred nastopom službe iz obupa nad revščino življenje.

Prestop v pravoslavlje. S celo svojo družino je prestopal v pravoslavno vero trgovec Štefan Renčelj na Pobrežju pri Mariboru. Cesta na Brezje št. 21.

Za konja ga je ogoljufal. V Gačniku na Pesnici pri Mariboru je pošten ter marljiv posestnik Sekol, ki je povrh še težek vojni invalid. Pri tem Sekolu se je oglasil te dni zgovor ten elegantno oblečen gospod, ki se je začel z vso mešetarsko gostobesednostjo pogajati za Sekolovega konja. Po dolgi barantiji sta se pogodila za žival z neznancem, kateremu je bil konj še prav posebno všeč, ker je za vprego ter jezo. Neznanec je plačal Sekolu 200 Dinare na kupljenega konja, po ostalo pa bi naj prišel Sekol v Maribor, ko bo konj vsestansko preizkušen. Kupec se je vseidel na konja in od tedaj ni videl Sekola ne neznanca in ne konja, za katerega je dobil le 200 Din. Naše poštene podeželjane opozarjamо in svarimo, naj ne nasedajo ljudem, katerih ne poznajo niti po imenu. Danes se klasi žalibog tudi po Sloveniji vse polno goljufov.

Požar v Hočah. Okrog 1. ure v pondeljek zjutraj je slišal posestnik Karol Grašič v Spodnjih Hočah, da hudo stoka živila v hlevu. Ko gre pogledat v hlev, zapazi, da je hlev poln dima in da gori slama. Z največjo težavo sta zeleno pogasila ogenj, manjkalo je le še par minut, pa bi za-

čela gojeti tudi streha in nastal bi požar, ki bi uničil tudi sosedna poslopja. Živine niso mogli rešiti, pet glav so morali zaklati. Kdo je zanetil ogenj, še ni pojasnjeno. Skoro gotovo je hudoba roka vzrok nezgode. Bila je sreča v nezreči, da je gospodar še pravočasno zapazil nevarnost.

Razno iz Hoč. Dolga vrsta pogrebcev je v četrtek, dne 3. sušča, spremljala na zadnji poti g. Franca Lebe, trgovca in gostilničarja v Reki. Dolgo je že bolehal na hudi srčni napaki. Ko se je tej pridružila »španska«, je nenadoma, vendar še previden s sv. zakramenti, umrl. Bil je vrl mož, spoštovan od vseh, ki so ga poznali, mirnega in treznega značaja, izvrsten gospodar, dober oče in soprog, miroljuben tako, da menda ni imel sovražnika. Zato je bil veličasten njegov pogreb. Pevska zpora sta pod vodstvom gosp. organista Sterleta na domu in ob grobu zapela po dve gantljivi nagrobnici. Blagi g. soprogi in vsej rodbini izrekamo najsrčne, še sočutje — Veliko zanimanje vlada za prizadevanje, da se naša postaja izpopolni v tovorno, kar si vsi gospodarski krogi silno želijo. Za uresničenje te želje so mnogi obljudili že lepe prispevke. Ko bi železniška uprava pokazala vsaj malo dobre voje in naklonjenosti, bi se naša želja lahko takoj uresničila — Metljavost, ki je v nekaterih drugih krajih grozno razsajala, se je dozdaj pri nas pojavitva samo pri par posestnikih, enemu je pobrala pet glav. Ko se je začel rabiti »distol«, je prenehala. — Dne 17. in 18. marca se vrši v Hočah vinarski in sadarski tečaj. Prislabem vremenu teoretično v društveni dvorani, pri lepem vremenu pa praktično v vinogradu in sadonosniku. Možje v fantje, udeležite se polnoštivalno, ne zamudite lepe priložnosti, izpopolniti svoje strokovno znanje.

Smrtna kosa v Cirkovcah. Dne 2. t. m. so spremili k zadnjemu počitku ob mnogobrojni udeležbi bišvo posestnico Ano Zafošnik iz Gornjih Jablan. Pokojna je skozi dolga dobo 22 let kot vdova vzorno gospodarila na svojem posestvu. Bila je velika dobrotnica ubogih. Nobeno oko ni ostalo suho, ko je zemlja zagnila njene telesne ostanke. Posebno so žalovale mnogobrojne gospodinje, katerim je bila rajna krstna in tudi birmska botra. Bila je tudi večletna naročnica »Gospodarja«.

»Domovini« v odgovor. »Domovina« št. 6 je prinesla od Sv. Trojice v Slov. gor. neokusen napad na g. Rudolfa Rojko; dopisnik »Domovine« je resnico tako zavil, da je sam sebe s tem osmešil. Vsakemu domačinu je znano, kdo je vsiljeval v posojilniški odbor »golobove« malenkosti. G. Rojko se ni nikoli vsiljeval, ne pred šestimi leti, še manj pa sedaj. Pač pa je znano, da nekdo koprni po županskem stolšku ter se poslužuje agentov, da mu nagovarjajo staro in mlado dasi je lahko prepričan, da mu bo imenito izpod letel. Bomo videči, kdo se bo nazadnje smešal.

Uboj pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Dne 6. sušča vračal se je nakupovalec perutnine Janez Ploj iz Sele s svojo ženo in sinom od kupčije domov. Med potoma je v piganosti

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji I. 1926 v odstotkih.

Trdišo, da je trgovec že blizu bobna, če ne ve načančno za svojo bilanco, če ne ve ob koncu leta, kolikor je inventar (zalog) njegovega blaga in kolikor je vredna. Če kmel ne ve, kaj mu nese polje in vinograd in dela tja v en dan, je slab gospodar. Ce država ne ve za ljudi in živilo, za pridelek, izvoz in uvoz, ne more gospodariti. Tako je potrebna tudi za duševno gospodarstvo neka bilanca. Zelo dober ječiček na tehnici duševnega življenja, izobrazbe in želje po izobrazbi — so številke naravnih oblasti, izhaja po mnenju delegacije, da je to takso pobirati le v primeru, kjer sodeluje pri objavi kako oblastvo kot tako (politično, sodno ali občinsko), kakor n. pr. pri objavi javnih prodaj in dražb. Na taku ustna oznanila, s katerimi se naznajajo gospodarska predavaanja, prireditve itd., se imenovana tarifna postavka ne nanaša, ker pri teh ne sodeluje nobeno oblastvo in tudi ni poslikano, da bi pri teh razglasih na kakoršenkoli način sodelovalo. Odgovor je objavljen v listu »Kmetovalec« št. 3 z dne 15. februarja 1927, na strani 21.

Po župnijah:

1. Sv. Križ pri Mariboru	12.352	34. Laško	6.304	104. Slivnica pri Mariboru	4.198	173. Majšperg	2.612	242. Veliki Dolenci	0.232
2. Veržej	12.166	35. Sv. Jedert nad Laškim	6.250	105. Crna	4.184	174. Svečina	2.611	243. Dolnja Lendava, Benica,	
3. Gomilsko	11.516	36. St. Danijel pri Prevaljah	6.155	106. Maribor, Mati Milosti	4.184	175. Sv. Rok ob Šotli	2.589	Peteševci	0.186
4. Bočna	11.438	37. St. Ilj pri Velenju	6.151	107. Brezno ob Dravi	4.137	176. Sv. Florjan ob Boču	2.579	244. Sv. Jurij v Prekmurju	0.162
5. Šmihel nad Mozirjem	11.290	38. Sv. Anton na Pohorju	6.122	108. Sv. Martin na Pohorju	4.125	177. Dobje	2.537	245. Kančevci — Prosenjakovci	0.115
6. Sv. Peter v Savinjski dolini	11.014	39. Sv. Andraž pri Velenju	6.052	109. Kamnica	3.972	178. Sevnica	2.525		
7. Marija Nazaret	10.903	40. Slovenjgradič	6.042	110. Makole	3.921	179. Celje	2.507		
8. Marija Reka	10.526	41. Smarino pri Saleku	6.015	111. Sv. Marko niže Ptuja	3.896	180. Gornja Sv. Kungota	2.462		
9. Gotovlje	9.230	42. Kebel	6.000	112. Podčetrtek	3.894	181. Sv. Lovrenc v Slov. goricah	2.365		
10. Sv. Marjeta pri Rim. toplicah	9.047	43. Sv. Jakob v Slov. goricah	5.979	113. Sv. Križ na Slatini	3.884	182. Dolič	2.333		
11. Ruše	8.825	44. Prihova	5.974	114. Smarino v Rožni dolini	3.863	183. Loče	2.307		
12. Gornja Ponikva	8.789	45. Pavel pri Preboldu	5.921	115. Sv. Tomaž pri Ormožu	3.863	184. St. Jernej pri Ločah	2.300		
13. Belevode	8.661	46. Miklavž nad Laškim	5.875	116. Svetinje	3.828	185. Ptuj, sv. Peter in Pavel	2.283		
14. Smarino ob Paki	8.542	47. Strojna	5.824	117. Prevalje	3.800	186. Rizeljsko	2.275		
15. M. D. S. v Solčavi	8.500	48. Sv. Andraž v Slov. goricah	5.704	118. St. Ilj v Slov. goricah	3.789	187. Kozje	2.275		
16. Sele	8.278	49. Trbovje	5.619	119. Žiče	3.750	188. Sv. Peter na Medved. selu	2.272		
17. Mežica	8.271	50. M. B. na Črni gori	5.559	120. Limbuš	3.666	189. Veliki Dolenci	2.222		
18. Planina (v trgu)	8.000	51. Dol	5.559	121. Zavodnje	3.665	190. Tišina	2.203		
19. Slovenska Bistrica	7.750	52. Rečica	5.556	122. Rogatec	3.660	191. Stranice	2.181		
20. Selnica ob Dravi	7.675	53. Cadram	5.526	123. Rogatec	3.657	192. Zreče	2.180		
21. Brežice	7.590	54. St. Janž na Dravskem polju	5.504	124. St. Ilj pod Turjakom	3.636	193. Marenberg	2.166		
22. Zalec	7.464	55. Polzela	5.484	125. Beltinci	3.605	194. Maribor, sv. Magdalena	2.164		
23. Smarino ob Dreti	7.325	56. Braslovče	5.461	126. Vojnik	3.577	195. Kapelle	2.150		
24. Sv. Vid nad Valdekom	7.272	57. Vurberg	5.394	127. Špitalič	3.571	196. Podsreda	2.097		
25. Sv. Križ pri Ljutomeru	7.238	58. Sv. Barbara v Halozah	5.281	128. Šmartin pri Slovenjgradcu	3.569	197. Sv. Venčeslav			

dražil fante, ki so vasovali. Začel se je prepir, v katerega poteku so fantje napadli Ploja in ga tepli s kolmi, da je obležal na licu mesta mrtev. Kot dozdevna storilca so priveli v zapor želarska sina Franca Greijfona in Murko.

Za spominsko ploščo Božidarju Raiču, ki se bode povodom 100letnice rojstva vzidala v rojstno hišo na Žabu, je na sedmini po pokojni Tereziji Kuharič na Lešnici pri Ormožu nabrał g. Jožef Kuharič iz Ormoža med sorodniki in sosedi kot prvi prispevek 220 Din. Nadaljnje prispevki Raičevih častilcev sprejema in zbira župnijski urad Sv. Tomaz pri Ormožu.

Pozor vsi obrtniki, kateri ste včlanjeni pri Skupni obrtni zadruži v Veliki Nedelji, se opozarjate na okrožnico, katero razpošljajo ormoški samostojni demokratje zadnji čas nekaterim obrtnikom in jih vabijo za pristop v neke ormoško zadružo, s sledičem grdo, lažnjivo in zvito vsebinu, namreč da je velikomedelska obrtna zadruža razbita ter da se naj obrtniki izjavijo in lastnoročno podpišejo, v katero obrtno zadružo hočejo pristopiti, v Ormož ali Ptuj. To pa je grda laž, ker Skupna obrtna zadruža pri Vel. Nedelji ni razbita, še zmirom dobro deluje, akoravno so jo ormoški demokratje že razbijali sedem let, pa je niso mogli razbiti, od sedaj naprej pa imamo upanje, da še bodo mauj dosegli. Zadruga je imela dne 30. januarja 1927 letni občni zbor, pri katerem si je tudi na novo izvolila načelnika in odbor. Torej toliko v vedenosti! — Ivan Posavec, načelnik.

Zlobna roka? Dozdeva se, da je občino Ižakovci pri Beltincih v Prekmurju zadela usoda nesrečnih vasi Gorenjske, v katerih je teden za tednom razsvetljeval temne noči rdeč, strah vzbujajoč plamen in je budil speče žalosten plat zvona. Kar drug za drugim se vrstijo požari. Kako so nastali, kdo je bil krivec, nikdo ne ve. Najprej je gorelo pri Štefanu Žižek, potem pri Kotrovih in nato pri Francu Poredos. Vsi znaki kažejo, da gre za hotene požige in o kakih le slučajnih nesrečah skoraj niti govora ni. Najbolj značilno pri celi stvari je, da so ti trije požari sledili natanko v presledku treh tednov in sicer je začelo goreti vedno v nedeljo ponoči okrog 11. ure, torej v času, ko ljudje spijo prvi globoki san. Razumljivo je, da se je prebivalstva lotil nemir. Saj nikdo ni varen in lahko vsak trenutek pričakuje, da bo tudi njegova hiša gorela. Strah je tem večji, ker ljudstvo ne ve, s kom ima opravka in od katere strani da pride nesreča. Noči so po'ne trepeta in mnogi sploh zaspali ne upajo, marveč čuvajo svojo domačijo. — Upamo, da se zadeva po lagoma razjasni in da krivec pride do zasluzene kazni. Kdorkoli je, toliko se lahko reče, da mora biti prava zver. Ižakovci so blizu Mure in je prebivalstvo razen drugih nezgod moralno lansko leto mnogo pretrpeti vsled poplav.

Velika nesreča za celo Prekmurje bi bila, če loterija za Martinišče ne bi dosegla zaželenega uspeha, kajti od te loterije je največ odvisno, se bo li moglo zidati ali pa ne. Preti nam nevarnost. Žrebanje bo že 1. maja, pa je še taká ogromna množina neprodanih srečk po celi Sloveniji. Zato se obračamo na vse. Kupujte srečke, agitirajte za našo dobrodelno loterijo. Rešujmo na ta način našo učenočno se mladino, ako hočemo, da bo res narodu koristna. Taka bo, če bo dobro vzgojena. Dobro bo pa vzgojena le, če bo imela zavod, ki ima za glavni cilj strogo krščansko vzgojo. Tako bo Martinišče.

Nikomur ne pada sreča sama v krilo, ampak si jo mora sam poiskati. To storiš, če kupiš za 5 Din srečko loterije v prid po povodnji podrtega stadiona solčavskega orlovskega odseka. Srečko dobriš pri g. župniku. Le hitro, da ne bodo nam nazaj poslali. Žrebanje je že 19. III. 1927.

Tatvina v Ljutomeru. V noči od sobote na nedeljo sta bila ukradena v sobi hotela Zavratnik v Ljutomeru nekemu potniku dva kovčeka z obleko, vredno več tisoč dinarjev. Tat je odšel nato peš iz Ljutomera proti Ormožu. V Ivanjkovcih je prebudil kolodvorskega restavratorja ter ga prosil za prenočišče, toda bil je odklonjen. Nadaljuval je nato pot proti Ormožu, kjer se je izgubila sled.

Pomenjiva 30letnica v Št. Juriju ob južni žel. Dne 4. marca 1927 je minulo 30 let, odkar je nastopil vlč. g. duh. svetnik Valentin Mikuš težko in odgovorno službo župnika

Naša društva.

Telovadna akademija mariborskega orlovnstva bo dne 19. marca t. l., na praznik sv. Jožefa, v veliki Götzovi dvorani. Prijatelji naše mladine, pridite na to izredno prireditve, ki Vam bo nudila mnogo lepega užitka! Začetek ob 8. uri večer. Vstopnice se dobijo v predprodaji in pri blagajni pred prireditvijo.

Orlovnki odsek v Celju priredi v soboto, dne 19. marca 1927, na praznik sv. Jožefa, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju ob 4. uri popoldne telovadno akademijo. Sodeluje godba železničarjev iz Celja. Predprodaja vstopnic v trgovini Slomškove zadruge, na dan akademije pa eno uro pred začetkom pri blagajni v Narodnem domu.

Materinski dan. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini priredi v nedeljo, 13. marca, ob peti uri v dvorani katoliške omladine, Splavarška ulica 4. Materinski dan z govorom, deklamacijami, godbo in igrokazom »Marijin otrok«. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Ljudski oder Središče bo predstavljal v dneh 27. marca in 3. aprila, ob 7. uri zvečer, 10. in 18. aprila, ob 3. uri popoldne pretresljivo in v dušo segajočo dramo: Kristusovo trpljenje — Pasjon. — V igri nastopa 78 oseb in se uprizarja v 11 slikah. Obisk te igre se priprava prav vsem, tudi ljudstvu iz bližnje in daljne okolice, kajti to ni igra navadne vsebine, to je dejanska razlagava Kristusovega trpljenja. Ob odigranih tragičnih prizorih raz odersko pozornico se tvoj duh dviga in utruje v resničnosti naše vere. — Na oderska se ena, slikoviti kostumi starega veka, kar smo načavili načas za »Pasjon«, nova električna falska razsvetljava, bo golevo dalo igri poseben efekt in slikovito pestrost. Zato z gotovostjo vem, da ne bo nobenemu žal za malenkosten denar in za čas, uporabljen za posel te drame, od katere bo imeli užitek, kajti to je igra, katera bo golevo ovčenala vse naše do sedanje prireditve. S tem dejstvjem vladno vabimo k obilnemu obisku, kakor domačine, tudi tujce iz okolice. Vstopnina: sedeži 1. vrste 10, II vrste 8, in stojisča 4 Din. — Pog živ!

Mala Neželja. V Društvenem domu se vrši v nedeljo dne 20. marca ponovno predavanje s predavanjem veličastnega filma »Rojstvo, življenje in trpljenje Jezusa Kristusa«. Da bo mogoče vsem domačinom in okoličnim ogledati si ta film, se vršijo tri predstave: ob peti 2. uri, ob 3. uri in ob 7. uri zvečer. Vstopnina navadna. Del čistega dolžka se nakoni Društvu za zgradbo nove cerkve pri Mali Nedelji. Ne zamudite te prilike!

obširne šentjurske župnije. V spomin na to obletnico so jubilant priredili župljani lepo in prisrčno cerkveno slovesnost. Čestitamo!

Smrtna kosa v Galiciji pri Celju. Pretekli mesec smo pokopali daleč na okoli znano in obči priljubljeno Jelenovo mater Marijo Jelen. Pred tremi leti je obhajala s svojim še sedaj živečim možem biserno poroko ali 60letnico srečnega zakonskega življenja kot 80 in 84 let starca starčka. Leta 1864, ko sta se poročila, nista imela skoraj nič premoženja, pa s pridom in skrbim delom sta si pridočila in uredila lepo svojo kmetijo. V njeni hiši ni bilo prepriča ne krega, ampak mir in edinstvo in skrb za družino. Izmed 12 otrok jih živi še šest, ki so vsi ugledni in spoštovani. Mnogo let je opravljala posel babice. Bila ni diplomirana, ali bila je za ta posel mnogo spremnejša, kakor marsikatera diplomirana in je bila klicana tudi v bojške kroge. Nad 400 otrok je zmosila k sv. krstu in nobena mati ji ni umrla pri porodu. Kako priljubljena je bila, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo nebroj ljudstva kljub slabemu vremenu. Bag daj njej večni mir in njeni družini to ažbo!

Avto zgorel. Živinskemu prekupcu Martinu Vajdiču se je prijetelj v Podsradi nenadoma nesreča. Priprjal se je v svoj rojstni kraj Sedlarjevo z avtomobilom ter nadaljeval nato vožnjo v Podsrado. Tu se je šofer opijanil ter pri povratku zavozil v jarek. Avto se je prekucnil in pri tem je počila posoda za bencin. Z dvema paroma volov so spravili nato avto nazaj na cesto. Ko pa je šofer motor zopognal, se je bencin vnel in v hipu je bil celi avto v plamehu, do, ki je stala na dnu jame pol metra globoko. Nesrečen je star 22 let ter je rodom Italijan. Od mrzle vode premrle noge so mu morali nad koleni odrezati.

Razni darovi. Za Bralno društvo pri Sv. Marku so nabrali na gostiji Munda-Lajh v Sobotincih 150 Din, na gostiji Horvat-Korošec v Bukovcih 95 Din. Bog plačaj!

Kaj je z loterijo Katoliškega prosvetnega društva v Št. Petru pod Šv. gorami, mnogi vprašujejo. Poročamo, da se žrebanje ni vršilo, temveč je za nekliko časa samo preloženo. Pač pa je loterijski odbor povišal število dobitkov od 1000 na 1100 komadov. Dan žrebanja bomo pravočasno javili v »Gospodarju«.

Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala pred kratkim povest »Kruh«. Spisal jo je Matija Malešič. Zveni kar bridka pesem o Slovenski Krajini (Prekmurju), o kateri še doslej nimamo leposlovnega dela. Razdeva nam vso grenkost kruha, ki si ga morajo služiti revni Krajinci s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovati veleposestva pod vodstvom palirjev. Tako gorko in živo je pisana ta povest, da jo bodo braveci brali z največjim užitkom. Dobi se po vseh knjigarnah in stane za ude broš. 21 Din, vezana 30 Din, za neude broš. 28 Din, vez. 40 Din.

na nesreča v tamošnjem rudniku. V rovu, ki je globok več sto metrov, je nastala eksplozija jamskega plina, radi katere se je rov udrl. V njem je bilo ob času nesreče 133 rudarjev. Takoj so pričeli z vso naglostjo odkapati zakopane rudarje, vendar je delo zelo polagoma napredovalo, tako da so rešili le nekaj živih, nad 100 rudarjev pa je zadela v jami strašna smrt.

Velik vihar v Franciji. V Franciji je divjal te dni v severnem delu province Touraine strahovit vihar ali ciklon. Sunki vetrata so bili tako silni, da se jim ni moglo ničesar upirati. Strehe hiš so frčale po zraku, drevesa, celi gozdovi so bili v nekaj minutah izruvani, sile viharja ni vzdrljali del, toda tu je uničeno dobesedno vse, kar so postavile človeške roke.

Petnajst dni v brezdnem. Ko se je igralo te dni več število otrok v okolici Pariza, so zaslišali neko pritajenje klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz neke bližnje jame. Prestrašeni otroci so obvestili o tem takoj svoje starše, so javili stvar policiji. Poletja in ognjegasci so priseli nemudoma na lice mesta ter pričeli raziskovati celo okolico. Končno so se spustili ognjegasci v naznaceno jamo ter po večurnem naporu izvlekli človeka v strašnem stanju. Tačko so ga prepeljali v bolničko, kjer je izpovedal, da so ga napadli pred 15 dnevi trije moški, ga oropali, pretepli ter ga končno vrgli v jamo. V jami, ki je globoka 20 metrov, je ostal celih 15 dni, brez vsake hrane. Pil je umazano vodo, ki je stala na dnu jame pol metra globoko. Nesrečen je star 22 let ter je rodom Italijan. Od mrzle vode premrle noge so mu morali nad koleni odrezati.

Razni darovi. Za Bralno društvo pri Sv. Marku so nabrali na gostiji Munda-Lajh v Sobotincih 150 Din, na gostiji Horvat-Korošec v Bukovcih 95 Din. Bog plačaj!

Kaj je z loterijo Katoliškega prosvetnega društva v Št. Petru pod Šv. gorami, mnogi vprašujejo. Poročamo, da se žrebanje ni vršilo, temveč je za nekliko časa samo preloženo. Pač pa je loterijski odbor povišal število dobitkov od 1000 na 1100 komadov. Dan žrebanja bomo pravočasno javili v »Gospodarju«.

Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala pred kratkim povest »Kruh«. Spisal jo je Matija Malešič. Zveni kar bridka pesem o Slovenski Krajini (Prekmurju), o kateri še doslej nimamo leposlovnega dela. Razdeva nam vso grenkost kruha, ki si ga morajo služiti revni Krajinci s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovati veleposestva pod vodstvom palirjev. Tako gorko in živo je pisana ta povest, da jo bodo braveci brali z največjim užitkom. Dobi se po vseh knjigarnah in stane za ude broš. 21 Din, vezana 30 Din, za neude broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Gospodarstvo.

NEVARNI POSKUSI S KMETIJSKIM UČNIM ZAVODOM

Že dolgo časa smo zbirali podatke o brezmiselnih poskusih vedne preureditve raznih kmetijskih učnih zavodov. Baš sedaj, ko imamo kmetijskega ministra iz naših vrst, ki posveča vso paznost tudi kmetijskim učnim zavodom, se nam zdaj umestno, da seznamo širšo javnost s sledenimi dejstvi:

Mariborska vinarska in sadarska šola, ta najstarejša kmetijski učni zavod te vrste v naši državi, obhaja letos 55letnico svojega obstoja. Mariborčani kot naši kmetovalci ga bolj ali manj poznavajo in se zanimajo zanj. Zato ne bodo odveč, ako priobčimo nekaj podatkov o njem.

V predvojni dobi je bil zavod v upravi bivše dežele Štajerske in se glede na njega ustroj ni bistveno izpreminalj, v povojni dobi so pa razmeroma naglo sledile raznovrstne preureditve druga drugi in so se do nadaljnje ustavile pri današnjem stanju, ko imamo dva tipa šol: štirje letno srednjo vinarsko in sadarsko šolo brez internata in enoletno specijalno vinarsko in sadarsko šolo z internatom. Razlikujemo naslednje razvojne dobe zavoda:

1872—1918: dvo-, odnosno (s pripravljalnim tečajem) triletna vinarska in sadarska šola z nemškim učnim jezikom v deželni upravi kot »Steiermärkische Landes-Obst- und Weinbauschule«.

1919—1925: dvoletna vinarska in sadarska šola s slovenskim učnim jezikom v državni upravi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

1922—1925: poleg starega zavoda srednja kmetijska šola kot nov samostojen zavod, začasno nastanjen na vinarski in sadarski šoli.

1925—1926: srednja kmetijska šola in dvoletna vinarska in sadarska šola v likvidaciji.

1925: a) otvorite srednje vinarske in sadarske šole (koj z dvema letninkoma) namesto razpuščene srednje kmetijske šole kot samostojen zavod, obenem kot naslednica likvidirane dvoletne vinarske in sadarske šole; b) otvorite specijalne (enoletne) vinarske in sadarske šole v upravi srednje vinarske in sadarske šole.

1926—27: je 55. šolsko leto celokupnega zavoda, 3. šolsko leto srednje vinarske in sadarske šole ter 2. šolsko leto specijalne (enoletne) vinarske in sadarske šole.

Te mnoge izpremembe v organizaciji zavoda povečajo naloge vsega osoba, ki na njem požrtvovano deluje.

Pravkar se vršijo na srednji vinarski in sadarski šoli razni učni tečaji v prvi vrsti v vinarske, sadarske in vrtinarske stroke. Želeti bi bilo, da se jih pridno udeleževajo tudi zanimanci mesta Maribora, da se priuže, kako je n. pr. urejevali domači vrt, sadovnjak itd.: kajti radi spremenjenih razmer jim zavod ne more več dajati učencev za to na razpolago in bi bile take prošnje brezuspešne.

V pondeljek, dne 21. marca t. l., se sprejme spet nekaj kmetijskih m'adnijev kot praktikante. Čudno je to, da celo marsikateri večji kmetovalci ne čuti potrebe, da bi nudil svojemu sinu vsaj najnajnejsjo strokovno izobrazbo v kmetijski šoli. Zavod — čim se v prvih mesecih šolskega leta nesposobni mladeniči izločijo — ni baš preveč napolnjen z gojenji.

Nezavednost kmetovalcev se bo kruto mačevala nad njimi samimi. Brez temeljitega strokovnega znanja je danes uspešno kmetovanje nemogoče. V bodoče bode še težje. Bratski narod češki ima desetkrat toliko kmetijskih šol in neprestano ustanavlja še nove. A'li Češkoslovaška je pretežno industrijska država, dočim je naša do nad 80 od-

Strašna rudniška nesreča v Angliji. Na p

stotkov agrarna, a vendar glede na kmetijsko šolstvo tako silno zaostaja za naprednejšimi sosednimi državami. Dokler ni večjega zanimanja za obstoječe kmetijske šole, je težko misliti na nove ustanovitve. V tem oziru stavimo velike nade na oblastno skupščino, ki bo brezvomno posvečala ajavečjo pozornost uprav tudi temu vprašanju. Prvo pa je: pospeševanje neoviranega razvoja starih kmetijskih učilišč in preprečevanje neprevdarnih novih ustanovitev, dokler se jim vnaprej ne zasigura eksistencijska možnost z zadostnimi sredstvi!

Pred letom dni so poročali časniki o imenovanju nekega gospoda v Banji Luki za direktorja »srednje poljoprivredne škole« v Mariboru v tretji skupini prve kategorije. Dotični gospod je bil takoj upokojen z novim položajem, ne da bi ga bil kedaj zavzel. Državni svet je to imenovanje razveljavil, čemur je sledilo nedavno novo imenovanje istega gospoda v nižji (četrtri) skupini prve kategorije. Novega direktorja še ni v Maribor in se pričakuje nemara vjega ponovna upokojitev.

Zgoraj našteti preureditev še nismo docela izvedli, pa se nam obeta že nova: brzjavno so reducirani — kar pavšalno — demonstratorji, ki so bili vseh 55 let zavodu absolutno potrebeni, sedaj pa proč, odnosno v penzijo žnjeni! Med njimi so odlični kmetijski strokovnjaki praktiki. Tako prehajamo zopet v novo reorganizacijo, kakor da jih še ni bilo dovolj tekom teh par povojskih let. Ali ta poslednja reorganizacija je najhujši udarec, katerega zavod tudi ob najboljši volji ne bo mogel preboleti brez večje škode, ki utegne biti nepregledno velika.

Nesreča za kmetijske šole vseh kategorij je bila tudi ta, da so se njih nameščencem odvzele skoroda vse upravičene stare pravice, da so se krediti teh zavodov popolnoma scentralizirali in se tudi ob dobri volji ne morejo pravično porazdeljevati radi nemogočega poznanja različnih razmer in potreb v državi, da se itak že nezadostna sredstva četrtnetno in z vso dolgočasnostjo otvarjajo v centrali in da je njih uporaba še drugače silno vezana in otežkočena z bog komplikiranosti računovodstva itd. In tako hitimo z vso brzino v pogubo, ako se ne najde kmalu železna roka, ki napravi temu sistematičnemu uničujočemu delu konec.

SKUPNA OBČNA ZBORA

Pokrajinske zveze jugoslovenskih vinogradnikov za Slovenijo in Vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo

sta se vršila v soboto, dne 5. t. m., ob 11. uri predpoldne na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru ob številni udeležbi.

Predsednik zveze g. Robert Košar otvoril občna zborna in pozdravom navzočih delegatov in gostov ter se spomni smrti zaslženega in požrtvovalnega vinarskega in sadjarskega strokovnjaka g. svetnika Bohuslava Skalickega, ravnatelja grmske kmetijske šole, ki je v najtežjih časih oral ledino ter polagal kleno zrnje, ki danes že rodi stoteren sad. Slava njegovemu spominu!

V podanem poročilu je nato g. predsednik omenil, da so vinogradniki že v starri Avstriji imeli močno organizacijo pod imenom: »Oesterreichischer Weinbau-Verein«, kojega dolgoletni predsednik je bil tudi naš rojak dr. Ploj in kojo društvo je posebno za časa obnavljanja naših goric storilo mnogo koristnega. Najbolj pa so se postavili združeni vinogradniki, ko je »vinska klavzula« strašila po avstrijskem parlamentu. Slično, vse jugoslovenske vinogradnike obsegajoče društvo se je po preobratu ustanovilo pod imenom »Savez jugoslovenskih vinogradnikov«, kojega sedež se je preselil v Zagreb, ki pa miruje. Slovenski del telesa pa noče več mirovati, ampak delati in napredovati. Zato je na dnevnem redu današnjih občnih zborov tudi razprt obseka, ki zasleduje iste cilje kakor zveza, in reorganizacija zveze, pod katero točko se tudi lahko govori in sklene njena prekrstitev ali celo razprt in ustanovitev novega društva, oziraje se na razmere in potrebo Slovenije, koja pokrajina je prišla po preobratu v neugoden položaj, ker je izgubila konzumirajočo zaledje, na drugi strani pa trpi pod poplavno kvantitetnega blaga južnih, bogatejših pokrajin. Samo negovanje kvalitete in uveljavljenje iste na domačih in inozemskih trgih nam obeta lepšo bodočnost. Za naše vinogradništvo velja to še v posebni meri, saj čutimo poplavno banatskega in dalmatinskega vina. Tudi na pocenitev pridelovalnih in drugih stroškov bo treba mislit. Imeti bomo morali tudi svoje glasilo. Zato krepko na delo!

V imenu službeno zadržanega predsednika odseka g. Zabavnika je podal poročilo g. podpredsednik Robič. Odsek in zveza sta skupno študirala razmere na vinskem trgu v Avstriji ter delegirala v to svrhu svoja predsednika na tri mesta. Informativni članki v raznih listih so bili plod tega potovanja. Odsek pa je tudi zasledoval vse važne pojavne v prid našega vinogradništva ter storil primerne sklepove. Pravočasno je še tudi rešil svoje precejno premoženje iz Slavenske banke. Velezanimivo je bilo poročilo o izvozu naših vin v Avstrijo. V četrttem kvartalu lanskoga leta je izvozilo iz Maribora 105 strank 839,79 hl, iz Gor. Radgone 13 strank 313,28 hl, iz Sv. Lenarta 31 strank 221,44 hl, iz Podčetrtek 1 stranka 0,58 hl, iz Št. Ilja 1 stranka 5,78 hl, iz Ormoža 2 stranki 43,50 hl, iz Ptuja 5 strank 138,86 hl; skupno 159 strank 1580,23 hl. Ker se je v prejšnjih treh kvartalih izvozilo skupno okrog 6000 hl, znaša torej izvoz v lanskem letu 7580 hl. Za ljubljansko oblast ni po latkov, vendar se lahko trdi, da bi številke precej zaostale za štajerskimi. Glasom trgovske pogodbe bi smeli izvoziti na leto 80.000 hl, dosegli pa menda nismo niti desetine tega. Dr. Povaleju gre hvala za evidentno štajersko izvozo.

Poročila občnih odsekov je polal tajnik g. inž. Zupanč. Izvaga niškega poročila je razvidno, da ima ois k 13.921 prepagančni odsek 39,798 Din, zveza pa 3975 Din presečenja v hlagajni. Vsa poročila so se vzela z odobravljeno na znanje.

— ato je referiral g. ravnatelj Žmavec o grozljem sukaču in kiseljaku, ki nam grozi z ogromno škodo. Njegovo tečilo in poljudno predavanje je bilo sprejeti z občno pozornostjo in zahvalo. Posebno priznanje pa mu gre za izdatno brošuro v tem predmetu, kojo je založil in gmotno pošljal odsek. Udeleženci občnih zborov so dobili to knjižico brezplačno.

Likvidacija odseka, ki je bila razširjena tudi na zvezo, je po dolgih in zanimivih debatah pokazala stremljenje po deu na novi podlagi. Ku'minirala je v sledenem, skočno so glasno sprejetem predlogu: Likvidira se Vinarski in sadjarski odsek in zveza in se izvoli likvidacijski odbor za odsek in zvezo s ciljem, da se osnuje Vinarsko društvo v Mariboru, ki izdaja tudi svoje glasilo. Likvidira se v prid novemu društvu. V likvidacijski odbor so bili nato izvoljeni gg.: Žmavec, Košar, Puklavec, Zabavnik, Zupanč, Robič, Nemanič. Stara društva, ki brojijo po deželi zelo delavne odseke, delujejo naprej do ustanovnega občnega zborna nove organizacije. Upajmo, da bo novo društvo zadostilo vse splošnim zahtevam!

Ob 2. uri popoldne sta se zaključila zanimiva občna zborna.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Opozorja se, da se že more naročiti galica. Letos je po 27 kron. Pri isti priliki naj se tudi plača udinja za leto 1927. Končno udje naj ne pozabijo, da imamo dne 27. t. m. v srednji vinarski in sadjarski šoli ob 9. uri dopoldne važno predavanje o grozljem sukaču. Predaval bo g. Andrej Žmavec, ravnatelj imenovanega zavoda. Naročila na galico in udinama se sprejema v trgovini Klanjšek in Penič v Vetrinjski ulici.

Ukinitev carine na čilski soliter. Ministrski svet je vsled posredovanja kmetijskega ministra g. Kuloveca z veljavnostjo od 2. marca t. l. ukinil carino na čilski soliter, ki je nad tri leta težko obremenjevala to prepotrebno umetno gnojilo. Uvozna carina je dosedaj znašala 132 Din za 100 kg ali okoli 40% vrednosti gnojila samega.

Vsled tega je malodane zabranjevala uvoz tega za kmetijsko produkcijo neobhodno potrebnega sredstva. Čilski soliter je namreč najuinkovitejši in najhitreje delujejo dušično gnojilo, ki izredno ugodno vpliva na razvoj in raščo vseh zelenih delov rastlin. Vsled njegovega hitrega delovanja ga naši vrli kmetovalci rabijo predvsem spomladni, da nudijo rastlinam potrebne dušičnate hrane. Trosimo ga navadno po zelenih rastlinah ob suhem vremenu. Rosa in dež ga potem raztopita in spravita h koreninam. Izvrstno učinkuje na ozimnah, posebno če so slabo prezimile, ker se po njem hitro popravijo. Še boljši je pa za krompir in koruzo, pa tudi jarine in vse druge kulturne rastline so hvaležne zanj. Vinogradniki popravljajo z njim ošibe trte. Najrajsi ga pa pač imajo naši hmeljarji, ker samo z njim lahko dosežejo popolen pridelek hmelja, ki še najbolje izplača vsako gnojenje. Zaradi tega so kmetovalci lahko hvaležni g. ministru Kulovcu, da jim je dosegel to ugodnost.

Zopetna oddaja drž. subvenčijskih mrjasev v mariborski oblasti. Ker se je posrečilo zopet zasigurati nekaj sredstev za gornji namen, se bo tekom meseca maja oddalo nekaj drž. subvenčijskih mrjasev ob običajnih pogojih. Kdor se za to zanima, naj se prijaví pri sreskem živinorejskem referentu (uradni veterinar ali ekonom) radi podrobnih informacij. Ondi dobi tudi predpisano tiskovino za prošnjo (zavezno pismo). Prošnje morajo dati najkasneje do 15. IV. pri sreskih poglavarijih; na poznejše se ne more ozirati.

Odmarje najmarine za leto 1927 za kraje, v katerih se ista odmerja letno, je završena. Odmerne tabele se razgrajajo pri davčnih uradih in pri vseh onih županstvih, v katerih območju stojijo v najem oddana poslopia. v času od 7. do vstevši 21. marca 1927. Davčni zavezanci lahko v tem času v tabelah pogledajo svoj predpis. V tabelah je izkazana tudi za prejšnja leta naknadno odmerjena najmarina. Prizivni rok traja 15 dni. Predpis davkov onim zavezancem, ki v 15 dneh po poteku roka za vpogled v odmerno tabelo, to je do vstevši 5. aprila 1927, ne vložijo priziva pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravomocen, četudi se davčnim zavezancem ne vrčijo posebni plačilni nalogi. Prizivi so podvrženi koleku 20 Din.

Občni zbor Zveze podružnic za čebelarstvo v mariborski oblasti se vrši dne 19. marca ob 10. uri v Narodnem domu v Celju. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zborna. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Volitev odbora. 6. Predlogi in nasveti.

— Čebelarstvo na Spodnjem Štajerskem pred vojsko je bilo krasno razvito. Čebelarska organizacija je delovala z najlepšimi uspehi; tega danes žal ne moremo reči. Čebelarjevni manj nego prejšnja leta, mogoče še več, in vendar v splošnem ne kaže več ali manj nazadovanje. Ako pomislimo, kako zanimanje za društvo in za strokovni pouk je vladalo med čebelarji pred vojno, nas dandanes navdajajo tužni občutki! Pravemu čebelarju vendar ne upade pogum in upanje v boljšo bodočnost. Na nas in na naši dobrvi volji je ležeča sreča in boljši uspeh v prihodnosti. Zato pridimo dne 19. t. m. vsi v Celje, dvignimo in poživimo zopet naš organizacijo, zbudimo se zopet za vneto delovanje v korist posameznika in v blagor slovenskega čebelarstva! — Ivan Juranič, predsednik.

Podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva Ljutomer priredi na Jožefovo, dne 19. t. m., enočnevin: sadjarski tečaj, na katerem bo predaval sreski ekonom g. Štampar o pomladanskem delu v sadonosniku in v drevesnici, zlasti gledje snaženja, obrezovanja in precepljanja. Začetek ob pol 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Praktično v šolski drevesnici in v sadonosniku, popoldne ob 2. uri precepljanje sadnega drevja na velopostavu veletrgovca g. Krajnca v Grezovčaku. Uljudno Vas vabi vse člane in prijatelje sadjarstva — odbor.

Valilna jajca čiste štajerske kurje pasme. Vsi zanimali se opozarjajo, da je v mesecih marec, april in do 15. maja najugodnejši čas za valjenje in vzrejo piščet. Pri oddaji zanesljivih valilnih jajc bodo letos zopet brezplačno posredovali vsi sreski živinorejski referenti (uradni veterinarji, odnosno sreski ekonomi). Zato se naj vsakdo obrne nanič za brezplačen nasvet. V nekaterih okrajih so dali okrajni zastopi nekaj denarja na razpolago, tako da bo oni mogoče oddati tudi manjšo količino jajc povsem brezplačno sededa samo zanesljivim kurjerejem.

Mariborsko sejnsko poročilo. Pragnalo se je: 12 konj, 12 bikov, 236 volov, 288 krav in 12 telef; skupaj 660 komadov. Po-vprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 8. marca so bile sledete: debeli voli 1 kg žive teže 7 do 8 Din, poldebeli voli 6 do 7, plemenski voli 6 do 6,50, biki za klanje 5 do 7, klavne krave debele 5 do 6, plemenske krave 4 do 4,50, krave za klobasarje 2 do 3, molzne krave 4,75 do 5,50, breže krave 4,75 do 5,50, mlada živila 6,75 do 8,25, teleta 9,50 Din. Prodalo se je 361 komadov, od teh za izvoz v Italijo 43, v Avstrijo 55. — Mesne cene: Volovsko meso,

meso bikov, krav telic 8 do 18 Din. Teleče meso 10 do 18 Din. Svinjsko meso 15 do 27 Din.

Mariborski trg, dne 5. marca 1927. Vsled toplejšega vremena je prišlo to pot samo 48 slaninarjev s 152 zaklani svinjam na trg, ki so prodajali meso in slanino po 10,50 do 27 Din za kg na drobno, oziroma po 15 do 17 Din za kg na debelo. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. To pot je bilo tudi mnogo morskih rib na trgu, ki so se prodajale po 20 do 35 Din za kg. Perutnine in domači živali je bilo v velikem številu na trgu. Cene so bile: piščancem 25 do 35, kokošem 30 do 50, racam 30 do 50, gosem 60 do 80, parandm 55 do 150 Din, domačim zajem 8 do 50, morskim prašičkom 8 do 10 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, sadike, cvetlice. Krompirja je bilo sicer 36 vozov na trgu, a kljub temu se je podražil. Prodajali so ga po 14 Din mernik oz. po 2 do 2,50 Din kg. Solata se je vsled toplote pocenila — in sicer stane 6 do 10 Din kg endivija in druga glavnata solata 2 do 3 Din, karfijol 5 do 15, ohrvti 1 do 6, sveže zelje 2 do 5 Din komad, kislo zelje 3,50 do 4, kisl repa 2, grah v strožju 20 Din, špinat 14 do 16 Din kg; repincel in radič 1 do 2 Din kupček; mleko 2,50 do 3, smetana 12 do 14, oljeno olje 26 do 36, bučno olje 20 do 24 (po trgovinah 16 Din) liter. Sadje: jabolka in hruške 3 do 10, suhe česplje 7,50 do 10, orehi 10, jedra 32 do 35 Lin kg, pomaranče 1 do 3, limone 0,75 do 1 Din komad. Med 30 do 35 Din kg, artičoki 4 do 5 Din komad, maslo surovo 40 do 45, kuhan 46 do 48, čajno 50 do 65 Din kg. Jajca 1,25 do 2 Din komad. Sadike (hruške, jabolka, breskve, črešnje, višnje, marelice, rože) 5 do 25 Din komad. Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad. Brezove metle 2,25 do 6, leseni vozički 100 do 300 Din komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 2. t. m. je bilo 8 vozov sena, 3 vozovi otave in 5 vozov slame, v soboto, 5. t. m. pa 10 vozov sena, 4 otave in 6 slame na trgu. Cene so bile senu: 75 do 100 Din, otavi 80 do 90, slami pa 40 do 60 Din za 100 kg. Slama tudi 2 Din za snop.

Pisma iz domačih krajev.

Jarenina. Smrtna kosa je zazvenela in požela v prezgodnjem grob radi njegove dobrovoljnosti in blagohotnosti obče spoštovanega g. Daniela Špricaja. Kdor ni okusil grenkosti trpljenja, ta ne zna cenili sladkosti veselja. Pokojni Daniel pač ni trpel pod težo križa, trpljenja in brdkosti. Dobro se mu je godilo kot bivšemu oskrbniku na Hrvaškem, v miru in udobnosti so mu tekli dnevi tudi v Jarenini poleg svoje blage gospe soproge. Da pa bo znal prav ceniti večno veselje v rajskem življenju, ga je Bog obložil ob zatonu njegove poli v solzni dolini s težkim križem. Hude muke je trpel posebno zadnje dni svoje zmagonosne bolezni, blažila mu jih je neutruljivo ga negujoča gospa soproga. »Atek, ali spiš?« — klical je večkrat ob mrtvaškem odru edini zaostali malček, 4 letna hčerka. Dá, tvoj atek spi, smrtno spi, pa ti še imaš drugega, boljšega ateka v nebesih in ta bo gledal na te, te varoval in vodil!« Pri teh besedah veleč, g. kanonika je zahitelo vse okrog groba in solza sočutja in blagosti je porosila sleherno oko. Res lepa beseda tolažbe ob odprtrem grobu pač globoko gane in nagnje dušo in srce k dobremu in blagemu. Da, »Atek nebeški, naše upanje v te je skrivno zelišče, ki lajša križ in blaži trpljenje!«

Sv. Jakob v Slov. gor. Dol

Graščeva pri Št. Petru pri Mariboru. Dne 26. marca je umrl takaj spoštovani mož in dober oče Alojzij Cafuta v starosti 76 let. Udeležba na zadnji poti, kakor venci so pričali, da je pokojnik živel spoštovanje svoje okolice. Pogreb je vkljub skrajno težavni poti vodil od hiše žalostni domači gospod kapelan, pevski zbor pa je na domu in na pokopališču v slovo pokojniku zapel žalostinki.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Da ne boste gospod urednik rekli, da mi Marjetčani spimo, Vam poročam, da smo letošnji pustni čas prav dobro izrabili. V zakonski jarem smo vpregli 13 parov, kar ni malenkost v naši župniji. Naši prežarji so bili kar v skrbi, kam vi jo mrahili na prežo. Vse gostje se so vršile v najlepšem miru, da kar smo lahko ponosni. Med temi novoporočenimi so tudi štiri par iz občine Vosek, Zorečeva Julka si je poiskala ženina, ki ji bo pomagal četrti ogel podpirati, in sicer posestnikovega sina Janeza Vogrinj od Sv. Ruperta v Slov. gor. Posestnikov sin Franc Roškar, vrl naš pristaš, pa si je pripeljal nevesto vrlo in pridobil mladenko Paulo Mihelič od Sv. Jurja v Slov. gor. Julika Čep, najmlajša hčerka našega dolgoletnega župana in veleposestnika Ivana Čep se je poročila z vrlim posestniškim sinom Ferdinandom Lorber na Kušerniku, župnija Sv. Jakob, da mu bo pomagala go-podinjiti na obširnem posestvu. Bog daj vsem novoporočenim bilo sreče in blagoslova, ljubezni in lepe zastopnosti v novem stanu!

Vosek. Se ni dolgo, kar smo položili k večnemu počitku na-tega dobrega soseda in prijatelja Franca Ribič. In zopet se je oglasila bela žena ravno pri isti hiši. Umrla je dne 16. februarja posestnica in žena Terezija Ribič v 86. letu starosti. Pokojna je bila že več let priklenjena na bolniško postelj, voljno je prenašala »vojo bolezni« in bila večkrat previdena s sv. zakramenti. Naj bočiva v miru! Drugi dan 17. februarja pa je umrla njena sosedinja Magdalena Čuček, vdova in mati posestnika in našega vrlega pristaša Ivana Čučeka v 77 letu starosti. Bila je dobra in krščanska ženska in žena. Obema naj bo ljubi Bog milostljiv sodnik in naj živata večni mir!

Vosek pri Mariboru. Dne 21. februarja t. l. se je tu poročila Julijana Čep, najmlajša hčerka našega spoštovanega župana g. Ivana Čepa, znana po vsej župniji kot dekle skoz in skoz vzornega vedenja in življenja, s posestniškim sinom Ferdinandom Lorberjem iz ugledne hiše Lorberjeve na Kušerniku. Novoporočencema žodeli Stvarnik obilo sreče in blagoslova! — O priliki omjenjene poroke so gostje darovali nevesti kot venčno darilo 120 Din, kateri znesek je nevesta poklonila knjižnici tukajšnje Jugoslovanske unije, ki se tem potom za ta lep dar iskreno zahvaljuje!

Gor. Polškava. Ni bilo letos nobene gostije, kar niti najstarejši ljudje ne pomnijo, zato smo pa imeli slovesnost zlate go-tote 21. februarja, in sicer tako imenito, da tudi najstarejši v župniji se na kaj tacega ne spominjajo. Zlatoporočenca sta bila Pristavnik Jožef in Ana iz Oglešaka št. 35; prvo poroko sta pred 50 leti obhajala v Smartnu na Pohorju. Govor g. župnika na zlatoporočenca o trnu in rožičah poročnega vanca je vsem glo-boko v srce segel. Zelo prijetna zabava se je potem razvila v Zôhrerjevi gostilni, kjer so gostje zlatoporočencem želeli še unongo srečnih let!

Gornja Polškava. Kako se hitro menjata veselje in žalost. V pondeljek zlata gostija v Zôhrerjevi hiši in v četrtek popoldne, 24. februarja pa je ležala preblaga Zôhrerjeva žena Terezija na urtvaškem odru. Zapustila je nagloma svojega ljubečega soprog in tri otroke, obiskajoče še šolo, v 34 letu svoje starosti. In v cerkvi Sv. Trojice že dolgo ni bilo tako veličastno število žalujocih pogrebcev, kakor v soboto, 26. februarja popoldne. Pre-tresljivo je bilo slovo g. župnika, govorjeno v cerkvi, od pre-blage žene in matere, gospe Terezije. Počivaj v miru in raduj-te v nebesih, predobra gospa; globoko žalujočemu možu in sponnikom naše iskreno sožalje!

Sv. Tomaž pri Ormožu. V dolgem žalnem sprevodu smo dne 27. januarja spremili na pokopališče uglednega posestnika Jožefa Poštraka iz Lahonec, ki je umrl previden s svetimi zakramenti. Skoraj nismo mogli verjeti žalostni novici, toda ko smo bili priča pri odprttem grobui in slišali žalostinko domačih pev-cov: Da svet si moral zapustiti, se v večnem preseliti — se je narskatemu utrnila solza v očeh, zakaj nam zemljica zakrije tako dobrega moža. Toda kot 73 letni starček je zadostil življenju tega sveta, vedno držeč se lepega idealeta »moli in delaj«. Rajni je s tem pokazal kot vzoren kristjan in dober gospodar, da te lo brez molitve in molitev brez dela nima uspeha. V razumem gospodarstvu ni osrečeval samega sebe, ampak je rad tudi drugim pomagal, bodisi dejansko ali pa z dobrim svetom. Pokazal je svojo razumnost tudi kot 7 letni vosten župan občine Lahonci, ki prislužil ugled in spoštovanje. Skrbel je vedno za svojo hišo z dobrim čivotom, od nekdaj je bil stalen naročnik Slov. Gospodarja, s tem tudi zvest pristaš naše Slovenske ljudske stranke. Mnogo lepih vzgledov nam je zapustil, kako da moramo živeti, da lahko rečemo, tako kot rajni, pripravljen sem stopiti pred večnega sodnika, kateri ga je zato gotovo obdaril s krono večnega veselja. Počivaj v miru blaga duša!

Sv. Tomaž. V osmi številki dične »Domovine« se je zopet ogla-sil mož majhne postave in nasilni tomaževske demokrate s kru-hom svoje velike modrosti. V političnih stvareh dobro informi-rani mož meri moč svoje stranke po številkah. V tem oziru mu damo čisto prav; saj se tomaževska SDS organizacija res ne more drugače meriti kakor po številkah. Potem pa trdi mož, da je to nesramna laž, če prištevamo ljudi, ki so skočili s prave poti, na njihove pristaše. Tisti, ki berejo »Jutro« in »Domovino« z spetitom in požirajo to neslano hrano, so po našem mnenju na-napačni poti, so že skočili s prave poti življenja. In vti si so ven-dar vaši pristaši; zato vam ne delamo krivice. Vsi tisti pa, ki ubijajo, ki denar ponarejajo, ki savske fante vodijo v tuje fare na poboj in pretep, in kar je tem podobnih, in tako s svojim slabim in nemoralnim življenjem jemljejo ugled župniji, so po krv in po-duhu, če ne čisto, pa veliko bolj vaši kot naši. Kateri pa so za-peljani krenili s prave poti življenja, — kdo je, ki jih je zapeljal? Ko bi bil dopisnik »Domovine« vsaj napol izobražen človek, in če bi njegovo duševno obzorje segalo vsaj od cerkve do šole, bi ne mogel naših katoliških organizacij tako podlo in nesramno na-tolcevati. Sicer pa od ljudi, katerih vsakdanja duhovna hrana so »Jutro«, »Narod« in »Domovina«, ne moremo pričakovati, da bi nam mogli kaj drugače pisati, kakor pišejo. Demokratsko časopisje in srčna kultura pač ne gresta skupaj!

Gornja Radgona. Na gostiji Merčnik-Kaučič v Stavešincu se je nabralo za Dijaško kuhišnjo v Mariboru 140 Din. — Ljudje pri nas zelo umirajo. Imamo že 27 mrljev. Na pustni torek popoldne smo pokopali mlado cvetko Marijetko Koroščevico iz Gornje Radgone. Sirota jebolehalo več kot dve leti in v 16. letu svoje starosti je morala podleči zavratni bolezni. Domačim naše-žalje. Sicer pa smojo upati, da Marjetica že uživa plačilo pri Bogu. — Mohorjanji so dosedaj še nekam zaspani. Zdramite se vendar in posnemajte viničarja Antona Kodl iz Noričkega vrha, ki je že 51. leto naročil knjig Družbe sv. Mohorja. — Na občnem zboru katoliškega Prosvetnega društva je bil izvoljen dosedanji edbor. Sprejet je sklep, naj se prihodnji občni zbor vrši v zvezi s kako prireditvijo.

Slovenjgradec. V mariborski frančiškanski cerkvi je bil v nedeljo dne 27. februarja t. l. poročen g. Zemljč Franjo, tobačni založnik z gospodično Marijo Horvat, trgovsko sotrudnico, oba v Slovenjgradcu. Priči sta bila gg. Tipel Rado, trgovec v Mariboru in Tomaž Ovčar iz Slovenjgradca. Vrlima novoporočencema želimo obilo sreče.

St. Janž na Vinski gori. Predpustni čas, sta čas presneti, je izvabil s svojim že topim solncem ne le mlade, ampak celo stare

in zakrnjene samotarje na zakonskega življenja solnčno cesto. Karl Gradišnik, dolgoletni član in predsednik izobraževalnega društva je poročil Pavlo Strahovnik iz ugledne in spoštovane Florjanove družine iz Černe. Ob tej priliki mu čestita tudi društvu in mu želi obilo božjega blagoslova. Cevljar Franc Zerdoner je poprosil pri Kranjčevih za roko Alojzije Zajc in z njo vred dobiti licno pozidano hišico. Cecilia Zerdoner se je izneverila sv. Joštu in se preselila k Ladajnšeku v Lopatniku, Ladajnšekova pa je podala roko in srce Juriju Petek pd. Obircu v Lipju; Jakob Kovač, delavec v Šaleku se je preselil na Ozbičovo, Ignacij Rebevšek iz Zavrha pa je peljal pred oltar Cimperšekovo Rozo. — Vsem želimo mnogo rož brez trnja in mnogo solnčnih dni ne-skajene sreče.

Št. Janž na Vinski gori. Dne 6. februarja se je vršil po večernicah občini zbor Kat. izobraževalnega društva, da zbere svoje po vojski raztresene ude, zaceli težke rane, po vojski mu zadane in začne svoje obnovitveno delo na polju izobrazbe in samovzgoje. Gospod župnik je predaval o potrebi društva in društvenega življenja in v katerem pravcu se mora razvijati, da bo plo-donosno. Z malimi izjemami se je potrdil stari odbor. Predsednik je končno pozival člane na živahnio agitacijo, da se krog sodelavcev razširi in društvo na znotraj učvrsti. Ko prihaja pomlad s svojim cvetjem, naj zapolje še društvena pomlad po brdih in logih šentjanških. Mladenči, mlađenči! Na oživljajoče solnce, k solncu v plemeniti medsebojni tekmi za vzvišenimi cilji!

Št. Jošt na Kozjaku. V soboto, 26. februarja smo ob veliki udeležbi sorodnikov in znancev pokopali povsod znanega in vsled dobrotljivosti priljubljenega kmeta Antona Javornika pd. Rednaka v Lipju. Bil je vojni invalid in je umrl na posledicah vojske. Dobival je sramotno nizko invalidno podporo in sedaj, ko bi se mu imela povisati, je ni več dočakal. Domači so vsled smrti hudo prizadeti; naj jih tolaži ljubi Bog, rajni pa uživaj večni mir in pokoj.

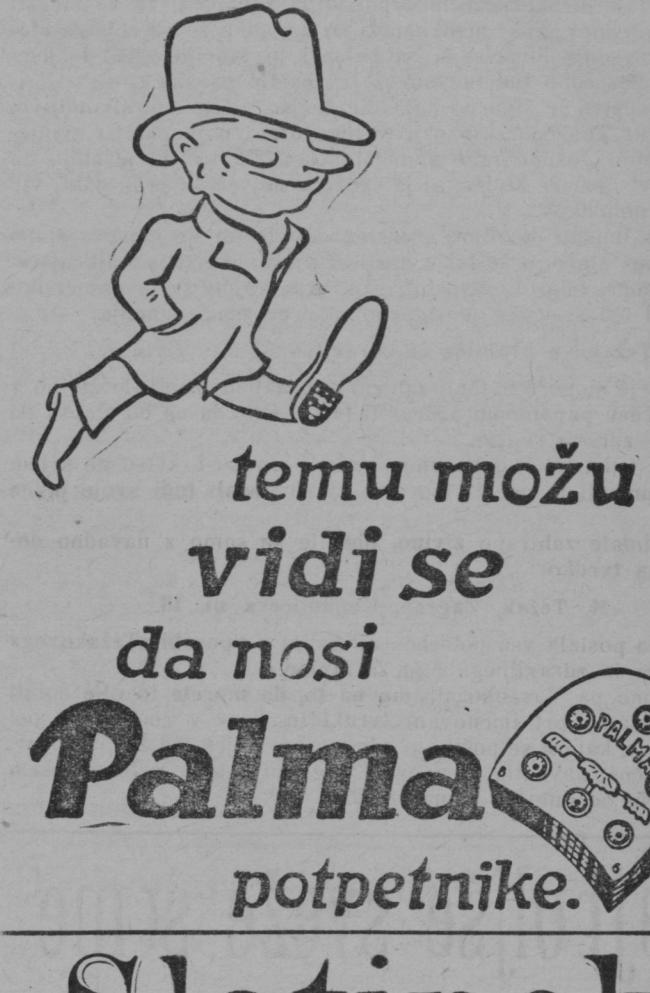
Ponikva ob juž. žel. Od nas se malokaj čita, vendar pa imamo tudi dosti novic. Dne 20. februarja uprizorilo je tukajšnje katol. Prosvetno društvo v župniški veži igro »Trije ptički«. Udeležba je bila naravnost veličastna, vsi so se za predpust pošteno na-smejam. Dne 27. febr. smo se morali pa zopet ponovno smejam. V šoli je bila mladinska priredeitev z igro »Saljivi muzikanti«. Lepo je bilo gledati naše ljube otročice. Vsa čast zavednemu učiteljstvu, Nasprotnike, Radičevece boli srce, ker so tako pogoreli pri zadnjih oblastnih volitvah. Vsako nedeljo zborujejo pri Mihecu, slavnostna govornika sta Krištanov Tonček in pa Reberšakov Maks. Kakor se sliši, se pripravljajo za prihodnje občinske volitve. Ker imajo vsakokrat samo po tri poslušalce in vsakokrat nove, zato je vedno eden in isti govor. Tako daleč so pa že prišli, da je pretečeno nedeljo Vošanšekov Tonč ponudil županski stol našemu najbolj brihtnemu obči priljubljenemu Reberšakovemu Maksu. Ne delajte računa brez krščarja, zborujejo pa pri odprtih vratih!

Nova cerkev. Vaš list, naš stari »Slov. Gospodar« je med po-deželskim ljudstvom gotovo najbolj razširjen. Zato pa Vam po-sljem sledeči dopis v objavo, ker je ljudski koristi namenjen in ker ga ljudstvo želi. Kdor je resnični prijatelj ljudstva, mu želi zdravega duševnega razmaha in vesel pozdravlja vsako pri-redeitev, ki je v to svrhu usmerjena. K takim prireditvam prištevam tudi »gospodinjske tečaje«. V njih se naše mladenke učijo potrebnih gospodinjskih vrlin, kakor snage, ročnosti, redu, varčevanja, poštenega vlijudnega obnašanja, kuhrske spretnosti; pa tudi pri-krojevanja oblike, pošivanja perila, po-vrkuhanja sadja, jagodičja, prireje gostovanj, izdelovanja sira, masla, raznih sokov, finega peciva in še mnogo koristnega. — Nobena ne pride v zadrgo, kadar je treba sestaviti kakšen boljši jedilni list ob raznih svečanih prilikah. Ali ni to za vsakega dekleta lepa dota? Pa se bo kdo vstrašil stroškov. Nimenost! Vse potrebno znosijo dekleta sprotoma skupaj, ali pa zložijo sorazmerno po dinarskih brez občutne škode. In kar ktera napravi iz svojega, je njena last. Ko pa zaključijo tečaj (po treh mesecih) priredijo navadno tudi razstavo v vstopnino, kar prinese prav lepo vso. Pa tudi občinski odbori in denarni zavodi kolikor toliko prispevajo, da omogočijo toli potrebu žensko izobrazbo! Taki gospodinjski tečaji so za vsaki kraj prava sreča, ker se toli dobro obnesejo. To se je videlo pred kratkim v Vojniku, kjer je 27 deklet obiskovalo tečaj z sijajnim uspehom. Saj je sama razstava učnih izdelkov prinesla v par urah čez tri tisoč dinarjev. Razen tega so nastopile gojenke v petju, igri, predstavi. Gledalci so bili prijetno iznenadeni nad tolikimi zmožnostmi, katere je znala voditeljica tečaja ga. Sittig vzbuditi in negovati. Vso priznanje je žela od veščakov in strokovnjakov, kot ne manj od navadnega občinstva. Slovo je bilo do solz ginaljivo, tako so vzljubile deklice gospo voditeljico kot mater. Da taki zgledi vlečejo, je dokaz, da so navzoči Novo-cerkevanci takoj zaprosili za taki gospodinjski tečaj. Gospod župan Lešnik je preskrbel prostore in vožnjo kuhijskega inventarja, g. polj. svetnik inž. Zidanšek je pa kot strokovni referent akcijo ugodno rešil za 16 deklet. Tisočera hvala vsem, ki tako zgledno podpirajo razmah ljudske prosvete.

Šaleška dolina. Volitve v Št. Ilju pri Velenju postajajo pa zanimive. Ne morebiti zaradi tamoznjega Žerjavovega predstavnika, ampak zaradi popravka, ki se je izvršil na kandidatni listi žerjavovec. Postava določa, da mora biti na kandidatni listi označeno tudi ime in poklic po enega predstavnika stranke. Predstavnik pride na kandidatno listo, če sam izrecno privoli. Kandidatna lista se izroči okrožnemu sodišču. Če je sodišče ugotovilo, da je lista pravilna, jo potrdi in pošlje občinskemu predstojništvu. Dopisnik iz Št. Ilja pri Velenju nas je pa v zadnjih številki »Gospodarja« poučil, da je bila tam kandidatna lista žerjavovec, kar zadeva predstavnika, popravljena. Pri imenu Rafael Vranjek je bil noklic »ekonom« prečrtan in zapisano »kmetski sin«. Zanimivo je sedaj, kdo je to popravljal, oziroma kdo je »ekonom« črtal in zapisal »kmetskega sina«. Nam je res vseeno, ali je orjunaš Rafael Vranjek »ekonom« ali »kmetski sin«, lahko je tudi oboje, ali pa nič, nas zanima samo popravljena lista. Popraviti je ni mogoč drugi kot okrožno sodišče ali pa občinsko predstojništvo. Pri občinskem predstojništvu pa tudi samo g. župan ali g. občinski tajnik. V Št. Ilju pa je občinski tajnik g. Rafael Vranjek ali »ekonom« ali »kmetski sin«, to je nam vseeno, za njegovo osebo in njegov poklic se ne brigamo. Zadevo popravljanja pa hočemo zasledovati in dogmati, kdo je tisti, ki je popravljal žerjavovsko kandidatno listo, ki je bila namenjena za Št. Ilj pri Velenju. O uspehu bomo poročali.

Loka pri Zidanem mostu. Minil je predpust in napravil nam 9 parov srečnih. Razun teh so bili trije še drugod poročeni. Med domačimi so bile 4 neveste, članice Marijine družbe. Predzadnjna, ki jo je zvezala duhovniška roka v nerazločljivo zvezo s pridnim mladeničem Alojzijem Mesner, je bila Anica Kajtina iz zgledne krščanske hiše v Račici. Bila je marljiva kot Marijina družbenka in požrtvovalna kot cerkvena pevka. Nazadnje pa nam je odlična in zavedna hiša našega dobrega g. župana Franca Koren v Loki še tudi dala nevesto Miciko. Prišel si je po njo kar sedem Konrad takisto iz premožne, daleč znane in spoštovane rodbine mlinarja in obč. odbornika g. Janeza Novak. Daj Bog, da bi se vši, ki so si poželeli zakonskega jarma, za dolgo vrsto let

zamogli imenovati zares srečne! Spanska bolezen je tudi po naših hribih že zelo nadlegovala ljudi; dolni na ravnni ob Savi smo pa v primeri z drugod še precej zdravi in na drugi svet ni šel mesec dni nikdo gledat. Vendar moram svoje poročilo končati z žalostnim dogodkom. Posestnik in cestar Franc Primožič v Račici, komaj 40 let star, dobra in mirna duša, je šel v sredo zvečer zdrav počitku; ko ga pa v četrtek zjutraj žena pokliče, da bi vstal, se ji ne več oglasil. Od srčne kapi zadetemu je ugasnila luč življenja, in pet malih otrok je sedaj brez očeta. Srce trga-joč pogreb dne 5. t. m. je pokazal, kako so ga mnogi cenili in spoštovali. Tako je premožno in ugledno Runovčeve hišo v Račici v štirih mesecih zadel dvojen presilen udarec: 8. novembra p. l. je zgubila svojega gospodarja in blagega očeta Janeza v 85. letu starosti, sedaj pa hči Jožefa po 12 letnem srečnem zakonu naša naglo in na žalost način postane vdova. Obema rodbinama naše iskreno sožalje!

Slatinek
kapljica, kakoršno je Bog ustvaril, toči se v Grajski kleti v Mariboru.
294

! Vaš denar!
naložite varno v posojilnico v Žetalah
r. z. z. n. p.
ki Vam najboljše obrestuje Vaše prihranke in stečer po 7 odstotkov
s kratkim odpovednim rokom. Zahtevajte takoj položnico in vložite Vaš prihranek. Hranilno knjižico Vam pošljemo takoj po pošti. — Vse dopise naslovite na naslov: Posojilnica za krajevne občine Žetale, Čermožišče itd., r. z. z. n. p., pošta Žetale.
258

<

M. U. Dr Ivan Jurečko

oblastni sanitetni referent marib. oblasti, stalni sodni izvedenec, ordinujoči zdravnik dispanz. Protituberkulozne lige v Mariboru. naznanja vladno, da stanuje od 1. marca 1927 v Gregorčičevi ulici št. 6, I. nadstropje. — Posvetovalne ure dnevno od 8—9 do podan in od 13—15 (1—3) popoldan, razen v petkih, nedeljah in praznikih. — Telefon na stanovanju št. 40, v uradnih prostorih velikega župana št. 180.

297

Reja svinj.

Strokovni list »Kmetovalec« prinaša v svoji lanski decemberski številki med ostalimi navodili glede reje svinj tudi sledete:

Zaostale mehkužnje med pujski je pokončati že v starosti od 5 do 6 tednov. Taki mehkužnji so navadno že od rojstva slabiti ter so vedno dovtrelni za bolezni in tvorijo vsled lažjega okuženja posredno tudi nevarnost za ostale prasiče.

To sredstvo je sigurno najradikalnejše, ali je zelo dvomljivo, da se bo iz gospodarskih ozirov tega držal najbogatejši svinjerejec, kamoli gospodarski slabejši posestnik, ki mu je bilo na vsaki glavi domače živine, ki je skoro v največ slučajih edini vir njegovih dohodkov.

Danes imamo dovoljno sredstev, s katerimi je mogoče slabo in zahirano, staro, a še lažje mlado živino spraviti v najkrajšem času na noge, tako da zelo hitro okreva. Najboljše in najučinkovitejše od teh sredstev je sigurno in brez vsake sumnje:

»Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino«,

s katerim je mogoče najbolj zahirano in najbolj zaostalo živino v kratkem času popolnoma ozdraviti in to tako, da ne bo slabša od one, ki je zdrava rejena.

Da je temu tako, dokazujejo najbolj poizkusi, ki so ga s tem oljem napravili mnogi živinorejci, ki so podali tudi svoje javne zahvale.

Ako imate zahirano živino, obrnite se samo z navadno dopisnico na tvrdko:

M. Težak, Zagreb, Gunduličeva ul. 13.

ki Vam bo poslala vsa potrebita obvestila o uporabi »Težakovega hranilnega in zdravilnega olja za živino.«

Posebno pa Vas opozarjam na to, da morete to olje dobiti izključno samo pri imenovani tvrdki in sicer v ročkah po pet kilogramov, katere se pošiljajo samo s povzetjem od 125 dinarjev.

Natančna navodila o uporabi tega olja glej v Slovenskem Gospodaru od dne 20. januarja 1927.

Najboljše sveže seme

kakor rudeča detelja, nemška detelja (lucerna), seme za travo, peso, hamut in ekendorfska posebno velika in mesnata repa, koleraba za svinje, vse vrste sočivja in semena za cvetlice dobite po znižanih cenah v že 70 let obstoječi trgovini semena I. Sirk, Maribor, Glavni trg, rotovž.

Obleke, klobuke

čevlje, raznovrstne srajce, kravate, dežnike itd. velika izbira, najceneje pri

Jakob-u Lah, Maribor
samo Glavni trg 2 samo

Bučno olje

se je letos kot zanaprej izdelovalo pri Iv. Bezjak, Fram.

Novel Nova Novol
MANUFAKTURNA TRGOVINA »PRI GOLOBU«, CELJE,

Narodni dom 231

Vam priporoča blago po cenah: fabriško platno od 6.50, belo platno od 8.—, oksfort za srajce od 10.—, druk od 10.— moški štofi od 75.—, hlačevina od 30.—, ševijot v raznih barvah od 35.—, volneno blago od 48.—, srajce od 60.—, gate od 21.— Din naprej. Velika izbira svilenih robev, nogavic, brisač. Zunanjam strankam vzorci na razpol.

TISKARNA SV. CIRILA
V MARIBORU

priporoča lepe razglednice in do-
pisanice. Listje in cvetje za rože
svileni in barvasti papir, okrasne
trakove, knjige poučne in znanst-
vene; albume za razglednice in
poesije; pisemski papir v kasetah

Trpežnost Vaših čevljev

se podaljša
ako uporabljate
»LUNA«
pravo terpentin
kremo!

Prepričajte se!

Spoznamo človeka, a ne po kadenju.

Vsakdo postane nekadilec v času od 14 dni, ako uporablja dr. Raschera Putschartablete. Zavitek 30 in 42 Din. v vseh apotekah, drogerijah, trgovinah ali pri »Aurora« k. d. Kamencica 189 (Srijem). Opaziramo, da se varujete slabih ponaredb. 255

Točna in solidna postrežba!

Ustanovljeno 1903.

Kilne pase

trebušne obvezne, proti visečemu trebuhu, potujočim ledvicam in zlaženju želodca, gumijeve nogavice in obvezne za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za pliske noge, suspenzorje in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

FRANC PODGORŠEK, BANDAŽIST, MARIBOR

Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Vsi kar potrebuješ

za sebe, svoje društvo, svoje prijatelje najlepšo zlatino in srebrino, ure, veržice, prstane, uhanec, zapestnice in vse nakit v vsaki ceni; dalje aparate za britje in rezanje las, nože, škarje, doze za cigarete, denarnice, listnice, godala in najrazličnejše praktične predmete morebiti kupiti brez vsakega rizika, ker

Vam se nepovsemno takoj na telo zamenja z drugim. Projekto bogato ilustrirani dikt-čenik, ki ga delita brezplačno od svetovne tvrdke E. Šuster v Ljubljani M. 1921.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po

6%

na trimesečno odpoved po

8%

Kdor v »Slov. Gospodarju« oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

V TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

KOROŠKA CESTA 5

in v podružnici

ALEKSANDROVA 6

boste kupili najceneje; pismena naročila se odpremijo nahtreis! Trgovci dobijo običajni dopust

Tiskar: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, predstavnik Leo Brož, poslovodja v Mariboru. — Urednik: Januš Golec, novinar v Mariboru. — Izdajatelj: Konzorcij »Slov. Gospodarja«, predstavnik: Januš Golec, novinar v Mariboru.

Cirilova knjižnica

obsegla dosedaj sledeče svezke:

1. Naša država (razprodano).
2. Jugoslovanski Piemont, 7 Din.
3. Slovenska žena, 10 Din.
4. Moj stric in moj župnik, 4 Din.
5. Gladiatorji, I. del, 8 Din.
6. Gladiatorji, II. del, 10 Din.
7. Nevidni človek, 7 Din.
8. Dusica, I. del 16 Din, II. del 25 Din, III. del 28 Din.
9. V libijski puščavi, 12 Din.
10. Živ pokopan, 8 Din.
11. Izpovedi socialista, 16 Din.
12. Džungla, I. del 18 Din, II. del 14 Din.
13. Šumi, šumi Drava, 5 Din.
14. Slovenske gorice, 7 Din.
15. Zgodbe napoleonskega vojaka, 13 Din.
16. Mali svet naših očetov, 28 Din.
17. Iz otroških ust.
18. Kadar rože cveto, 8.50 Din.
19. Zadnji Mohikanec, 11 Din.
20. Dom.
21. Kratka zgodovina Maribora, 20 Din.

Na debelo!

Na droben!

M. Berdajs, Maribor

trgovina z mešanim blagom in

priporoča svojo veliko izbiro

deteljnega, travnega, vrtnarskega in cvetličnega semena najboljše kakovosti.

Častno priznanje 1886. Ceniki na razpolago. Ustan. 1886.
Telefon 351.

Zaloga Tomáševe žlindre in kalijeve soli.

Vsi ljudje
veliki in majhni

govore o prodaji pri tvrdki

Franc Kolarč
Apača

radi preizdave, ker dobro tam
kaj po zelo nizkih cenah naj-
boljše blago.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici
v Celju

registrirani zadruži z neomejeno zavezjo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarje (poprej pri »Belem volcu«),
kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše
obrestuje.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.